

deuorarent daniellem. Erat autē abacuc
 ppheta in iudea. Et ipse coxerat pulmen-
 tum. et intrauerat paues in alueolo. et ibat
 in campum ut ferret messoribz. Dixitq;
 angls dñi ad abacuc. Fer prandium qd
 habes in babylonē danieli. quē in lacu
 leonū. Et dixit abacuc. Dñe babylonē
 non uidi. et lacum nescio. Et apprehen-
 dit eum angls dñi in uertice eius. et por-
 tauit illum capillo capitis sui. posuitq;
 eum in babylonē sup lacum in impetu
 spē sui. et clamauit abacuc dicens. Da-
 niel serue dī. tolle prandiu quod misit
 tibi dñs. Et ait daniel. Recordatus es enī
 mei dñs. et n̄ dereliquisti diligentes te. Sur-
 gensq; daniel comedit. Porro angls dñi
 restituit abacuc confectum in loco suo. Ve-
 nit ḡ rex die septima. ut lugeret daniellem.
 Et uenit ad lacum et introspexit. et
 ecce daniel sedens. Et exclamauit rex uo-
 ce magna dicens. Magnus es dñe dñs da-
 nielis. Et extraxit eum de lacu. Porro
 illos qui pditionis eius causa fuerant.
 intro misit. et deuorati sunt in momēto
 coram eo. **Explicit daniel propheta.**

Inapit prologus iheronimi in libro. xii. pro-

phetarum minorum;

Non idem ordo duodecim
 pphetarum ē apud he-
 breos. qui et apud nos.
 vnde scdm id quod ibi
 legitur. hic quoq; dispo-
 sita sunt. Osee comminatus ē. et quasi p
 sententias loquens. Joel planus in princi-
 pijs. in fine obscurior. et usq; ad malachiā
 habent singuli pprietates suas. quē
 eadram scribam legiq; doctore hebrei au-
 tumant. Et quia longum ē nunc de om-
 nibus dicere. hoc tantum uos o paula
 et eustochiū ammonitas scire uolo. unū

esse librum duodecim pphetarū. et osee.
^{synonon.} **сѣнкронон.** ysaye. malachiam ū aggei.
 et zacharie fuisse tempoubus. in quibus autē
 tempus non preferatur in titulo sub illis
 eos regibus pphetaffe. sub quibz et hi qui
 ante eo habent titulos pphetauerunt.

Inap. plogus in osee propheta.

see crebro nominat effiam sa-
 mariam. ioseph. iezrael. et uxore
 fornicariam. et fornicationis filios. et ad
 ulteriā cubiculo clausam mariti. multo
 tempore sedere iudiam. et sub ueste lu-
 gubri uiri ad se reditum prestolari.

Explicit plogus. Inap. liber osee propheta.

ER. B. I. M.

domini quod fa-
 ctum est ad osee
 filium beeri. in die-
 bus orie ioachan
 achaz. ezechie re-

gum uida. et in diebz ieroboam filij io-
 as regis isrl. Principium loquendi do-
 mino in osee. Et dixit dñs ad osee. Vade
 sime tibi uxorem fornicariam et fac fili-
 os fornicationum. quia fornicans forni-
 cabitur terra a dño. Et abiit et accepit
 gomer filiam debelaim. et concepit et
 peperit filium. Et dixit dñs ad eū. Voca
 nomen eius iezrael. qm̄ adhuc modicū
 et uisitabo sanguinē iezrael sup domū
 hieū. et quiescere faciam regnum domi-
 nisi. Et in die illa conteram arcū isrl.
 in ualle iezrael. Et concepit adhuc et
 peperit filiam. et dixit e. Voca nomen
 eius absq; misericōdia. quia n̄ addam ultra
 misereri domui isrl. sed obliuione ob-
 liuiscar eorum. et domui iuda misere-
 bor. et saluabo eos in dño dō suo. et n̄
 saluabo eos in arcu et gladio. et in bello.
 et in equis et in eguitabz. Et ablactauit

cam que erat absq; misericordia. Et concepit
 et peperit filium et dixit. **V**oca nomen
 eius n̄ populus meus. quia uos n̄ popul⁹
 meus. et ego n̄ ero d̄s ur̄. Et erit unme
 rus filioꝝum isrl̄ quasi harena maris.
 que sine mensura ē. et n̄ numerabitur.
 Et erit in loco ubi dicitur eis n̄ popul⁹
 meus uos. dicitur eis filij d̄i iuuentis.
 Et congregabuntur filij uida et filij
 isrl̄ pariter. et ponent sibi nec caput
 unum. et ascendent de terra. quia mag
 nus dies iezrael. **D**icite fr̄ibus ur̄is. po
 pulus m̄s. et sorori ur̄e misericordiam con
 sequuta. **J**udicate matrē ur̄am iudicate.
 qm̄ ipsa n̄ uxor mea. et ego non uir⁹ eius.
Auferat fornicationes suas a facie sua. &
 adulteria sua de medio uberū suorū ne
 forte expoliet eam nudam. et cōstituat
 eam scdm̄ diem natiuitatis sue. et ponat
 eam quasi solitudinē et statuam eam
 uelut terram inuā et interficiam eā
 facta. Et filioꝝum isrl̄ n̄ miserebor. qm̄ filij
 fornicationū sunt. quia fornicata est
 mater eorū. **C**onfusa ē que concepit
 eos. quia dixit. **V**adam post amatores
 meos. qui dant panes meos et aqua
 meas michi. lanam meā et linū meū.
 oleū meū et potum meū. **P**ropter hoc
 ecce ego sepiam uā tuam spinis. et se
 piam eā macera. et semitas suas non
 inueniet. et sequetur amatores suos
 et non apprehendet eos. et queret eos et
 n̄ inueniet. Et dicit. **V**adam et reuertar
 ad iurum meū p̄orem. quia n̄ bene erat
 tunc magis quam nunc. Et hec nesciuit
 quia ego dedi ei frumentum. et uinū
 et oleum. et argentum multiplicavi ei
 et aurum. que fecerunt baal. **J**ocurto con
 uertar et sumam frumentū meū in
 tempore suo. et uinū meū in tempore

suo. et liberabo lanam meā et linū meū
 que opiebant ignominiam eius. Et n̄
 reuelabo stulticiam eius in oculis ama
 torum eius. et uir n̄ eruet eam de ma
 nu mea. et cessare faciam omne gaudiū
 eius. sollemnitate eius. neomeniā eius.
 sabbatum eius. et omnia festa tempora
 eius. Et corrumpam uinē eius et ficū
 eius. de quibus dixit. **M**ercedes h̄c mee
 sunt quas dederunt m̄ amatores mei.
 et ponam eam in saltū. et comedet eam
 bestia agri. et uisitabo sup̄ eam dies ba
 alim. quib⁹ accendebat incensum. et or
 nabatur in aure sua. et monili suo. et
 ibat post amatores suos. et mei obliuisc
 cebatur dicit d̄s. **P**ropt̄ hoc ecce ego
 lactabo eam. et ducam eam in solitudi
 nem. et loquar ad cor eius. et dabo eui
 nitores eius ex eodem loco. et uallē achior
 ad apiendam spem. Et canet ibi iuxta
 dies iuuentatis sue. et iuxta dies as
 censionis sue de terra egypti. Et erit in
 die illo ait d̄s uocabit me uir⁹ meus. et
 n̄ uocabit me ultra baalim. Et auferā
 nomen baalim de ore eius. et non re
 cordabit̄ ultra nominis eorum. Et p
 cutiam eis fedus in die illa cum bestia
 agri. et cū uolucere celi. et cum reptili
 terre. et arcum et gladium et bellū con
 teram de terra. et dormire eos faciam
 fiducialit̄. Et sponsabo te michi in sepi
 ternum. et sponsabo te m̄ in iusticia et
 iudicio. et in misericordia et in miseratiōib⁹.
 et sponsabo te m̄ in fide. et sciet quia
 ego d̄s. Et erit in die illa exaudiam
 dicit d̄s. exaudiam celos. et illi exau
 dient terram. et terra exaudiet triticū
 et uinū et oleum. et hec exaudient iez
 rael. Et seminabo eam michi in terrā.
 et miserebor eius que fuit absq; misericordia.

Et dicam n̄ populo meo populus meus
 es tu. et ipse dicet in dñs d̄s n̄s es tu.
 Et dixit dñs ad me. Adhuc uade dilige
 mulierē dilectam amico et adulteram, sic
 diligit dñs filios isrl. et ipsi respectant ad
 deos alienos. et diligunt inuacia uua-
 rum. Et fodi cam in quindecim argenteis.
 et choro ordei. et dimidio choro ordei. et
 dixi ad eam. Dies multos expectabis me.
 non fornicaberis et n̄ eris uir. Sed et
 ego expectabo te. quia dies multos se-
 debunt filij isrl sine rege et sine prin-
 cipe et sine sacrificio. et sine altarj. et
 sine ephod. et sine theraphim. Et post
 hec reuertentur filij isrl. et querent do-
 minū dñm suum et dauid regē suum.
 et pauebunt ad dñm et ad bonum eius
 in nouissimo dierum. Audite uerbum
 domini filij isrl. quia iudiciū dño cum
 habitatoribz terre. Non ē enim ueritas.
 et non ē misericordia. et non ē scientia dei in
 terra. Maledictum. et mendacium. et
 homicidiū. et furtū. et adulterium inun-
 dauerunt. et sanguis sanguinē tetigit.
 Ppter hoc lugebit terra. et infirmabi-
 tur omnis qui habitat in ea. bestie ag
 et uolucres celi. sed et pisces maris con-
 gregabuntur. Veruntamen unusq̄sq̄
 n̄ iudicet. et n̄ arguatur uir. Populus
 enim tuus. sicut hi qui contradicunt
 sacerdotj. et corruel hodie. et corruet
 etiam ppheta tecum. Nocte tacere feci
 matrē tuā. et conticuit populus meus
 eo quod n̄ habuerit scientiam. Quia
 tu scientiam reppulisti. repellam te ne
 sacerdotio fungaris in. Et oblita es legis
 dei tui. obliuiscar filiorū tuorū et ego.
 Sedm multitudinē eorū. sic peccauerūt
 michi. Glām eorum. in ignominia tuā
 commutabo. Peccata ppli mei comedēt.

et ad iniquitatē eorum subleuabunt ani-
 mas eorum. et erit sicut populus sic sa-
 cerdos. Et uisitabo sup cum uias eius. et
 cogitationes eius reddam ei. et comedent
 et n̄ faciabuntur. Fornicati sunt et non
 cessauerunt. qm̄ dñm dereliquerunt in
 n̄ custo dieudo. fornicatio et uini et ebrie-
 tas. aufert cor. Populus meus in ligno suo
 interrogauit. et baculus eius annuncia-
 uit ei. Sp̄c enim fornicationum decepit eos.
 et fornicati sunt a deo suo. Sup capita
 montium sacrificabant. et sup colles ac-
 cendebant thumama. Subtus quercū
 et populū et therebintū. quia bona erat
 umbra eius. Ideo fornicabuntur filij
 ur̄. et sponse ur̄. adultere erunt. Non
 uisitabo sup filias ur̄as cum fuerint forni-
 cate. et sup sponsas ur̄as cum adultera-
 uerint. qm̄ ipsi cum meretricibus conuer-
 sabantur. et cum effeminatis sacrificabūt.
 et populus non intelligens uapilabit. Si
 fornicaris tu isrl. n̄ delinquat saltem
 uida. et nolite ingredi in galgala. et ne
 ascenderitis in bechauej. neq; iurauerit
 uir dñs. qm̄ sicut uacca lasciuens
 declinauit isrl. Nunc pascet eos dñs.
 quasi aguum in latitudine. Particeps
 ydolorum effiam. dimitte eum. Sepa-
 ratum ē conuiuū eorū. fornicatione
 fornicati sunt. dilexerunt afferre ig-
 nominiā pfectores eius. Ligauit eū
 sp̄c in alis suis. et confundentur a sacri-
 ficjs suis. Audite hoc sacerdotes. et at-
 tendite domus isrl. et domi regis auscul-
 tate. quia uobis iudiciū ē. qm̄ laqueus
 facti estis speculationi. et rete expan-
 sum sup thabor. et uictimas declinastis
 in pfundum. et ego eruditor omnū eorū.
 Ego scio effiam. et isrl non ē absconditū
 a me. quia n̄c fornicatus ē effiam. contra

minatus est israhel. Non dabitur cogitationes
 suas ut conuertant ad dominum deum suum.
 quia spiritus fornicationum in medio eorum. et
 dominum non cognouerunt. Et respondebit
 arrogancia israhel in facie eius. et israhel et effraim
 inruent in iniquitate sua. Ruet etiam iu-
 das cum eis. In gregibus suis et in armentis
 suis uadent ad querendum dominum. et non
 inuenient. Ablatus est ab eis. In domino
 preuaricati sunt. quia filios alienos genu-
 erunt. nunc deuorabit eos messis cum
 parabis suis. Uagrite bucina in gabaa.
 tuba in rama. ululate in bechaui. post
 tergum tuum beniamin. Effraim in deso-
 latione erit. in die correptionis. in tribu-
 bus israhel ostendi fidem. Facti sunt principes
 iuda quasi assumentes terminum. super
 eos effundam quasi aquam iram meam.
 Calumnia patiens effraim fractus iudicio.
 quoniam cepit abire post sordes. Et ego quasi
 tinea effraim. et quasi putredo domus
 iuda. Et uidit effraim languorem suum.
 et iudas unctum suum. Et abiit effraim
 ad assur. et misit ad regem ultorem. et ip-
 se non poterit sanare uos nec soluere pote-
 rit a uobis unctum. quoniam ego quasi leena
 effraim. et quasi catulus leonis domus
 iuda. Ego ergo capiam et uadam. tollam
 et non est qui eruat. Vadens reuertar ad lo-
 cum meum. donec deficiatis et queratis
 faciem meam. In tribulatione sua mane
 consurgent ad me. Venite et reuertamini
 ad dominum. quia ipse cepit et sanabit nos.
 peccet et curabit nos. Uiuificabit nos
 post duos dies. in die tertia suscitabit
 nos. et uiuemus in conspectu eius. scie-
 mus sequemurque ut cognoscamus do-
 minum. Quasi diluculum preparatus est eg-
 sus eius. et ueniet quasi ymber nobis
 temporaneus et serotinus. Quid faciam

tibi effraim. Quid faciam tibi iuda.
 Misericordia uestra quasi nubes in aeterna. et
 quasi ros mane praeransiens. Propter hoc
 dolauit in prophetis. occidi eos in uerbis ore
 mei. et iudicia mea quasi lux egredientur.
 quia misericordiam uolui et non sacrificium.
 et scientiam dei plusquam holocausta. Ipsi
 autem sicut adam transgressi sunt pa-
 ctum. ubi preuaricati sunt in me. Galaad
 ciuitas opantium dolum. supplantata
 sanguine. et quasi fauces uirorum latro-
 num. particeps sacerdotum in uia interfi-
 cientium per gentes de sicheem. quia scelus
 operati sunt. In domo israhel uidi horrendum.
 ubi fornicationes effraim. contaminatus
 est israhel. sed et iuda pone mensam tibi. Cum
 conuertero captiuitatem populi mei. cum
 sanare uellem israhel. reuelata est iniquitas
 effraim. et malicia samarie. quia operati
 sunt mendacium. et fur ingressus est spo-
 lians. latrunculus fons. Et neforte di-
 cant in cordibus suis omnem maliciam eorum
 me recordatum. nunc circumdederunt
 eos adinventiones suas. coram facie mea
 facti sunt. In malicia sua letificauerunt
 regem. et in mendacijs suis principes.
 Omnes adulterantes. quasi clybanus in-
 census a coquente. Quaeuit paululum
 ciuitas a commixtione fermenti. donec
 fermentaretur totum. Dies regis nostri. cepe-
 runt principes furere a uino. Excendit
 manum suam cum illisouibus. qui appli-
 cuerunt quasi clybanum cor suum. cum inhi-
 diaretur eis. Tota nocte dormiuit coquens
 eos. mane ipse succensus quasi ignis flam-
 me. Omnes calefacti sunt quasi clyba-
 nus. et deuorauerunt iudices suos. Omnes
 reges eorum occiderunt. non est qui clamet
 in eis ad me. Effraim in populis. ipse com-
 miscebatur. Effraim factus est subcinericius.

qui non reuertatur: Comederunt alieni
 robur eius. et ipse nesciuit. sed et canu ef-
 fusi sunt in eo. et ipse ignorauit. Et hu-
 miliabitur supbia isrl' in facie eius. nec
 reuerfi sunt ad dñm dñm suum. et n̄ que-
 fierunt eum in omnib' his. Et factus ē
 effraim quasi columba seducta. n̄ habens
 cor. Egiptum inuocabant: ad assyrios
 abierunt. Et cum pfecti fuerint expandā
 sup eos rete meum. quasi uoluerem celi
 detrahā eos. Sedam eos: scdm audicio-
 nem cecus eorum. **Ve eis:** qm recesserūt
 a me. **Vastabuntur:** quia preuaricati
 sunt in me. Et ego redenti eos. et ipsi
 loquuti sunt contra me mendacia. et
 non clamauerunt ad me in corde suo.
 sed ululabant in cubilib' suis. Sup tri-
 ticum et unū ruinabunt. **Recesserunt**
 a me: et ego erudui et confort-
 tauī brachia eorum. et in me cogitau-
 erunt maliciam. **Reuerfi sunt ut eēnt**
 absq; iugo: facti sunt quasi arcus dolos.
 Cadent in gladio principes eorū: a furo-
 re lingue sue. **Ista sublannatio eorū in**
 terra egipti. **In gutture tuo sit tuba**
 quasi aquila. sup domum dñi: p eo qd
 transgressi sunt fedus meū. et legem
 meā puaricati sunt. **Me inuocabunt**
 dñs meus: cognouimus te isrl'. **Proiecit**
 isrl' bonum: inimicus psequetur eum.
Ipsi regnauerunt et non ex me: princi-
 pes exiterunt et non cognoui. **Argen-**
 tum suum et aurum suum fecerunt
 sibi ydola: ut interuent. **Proiectus est**
 utulus tuus samaria: iratus ē furor
 meus in eis. **Vsq; quo non poterunt**
 emundari: Quia ex isrl' et ipse est. **Artifex**
 fecit eum et n̄ est dñs. qm in aranearū
 telas erit utulus samarie: quia uen-
 tum seminabunt. et turbine metent.

Culmus stans n̄ est in eis germen. non
 faciet farinam. Quod et si fecerunt. alieni
 comedent eam. **Deuoratus ē isrl'** nunc
 factus ē in nationib' quasi uas immundū.
 quia ipsi ascenderunt ad assur. **Onager** so-
 litarius sibi effraim. munera dederunt
 amatorib'. sed et cū mercede conduxerūt
 nationes. **Huius congregabo eos.** et q̄
 escient paulisp. ab onere regis et princi-
 pum. quia multiplicauit effraim alta-
 ria ad peccandū. facte sunt ei arę in de-
 lectum. **Scribam ei** mutaplices leges
 meas: que uelut alię computatę sunt.
Hostias afferent. immolabunt carnes
 et comedent. et dñs n̄ suscipiet eas. **Hęc**
 recordabitur in guttate eorum. et ulu-
 tabit peccata eorum. **Ipsi in egiptum** co-
 uertentur. et oblitus ē isrl' factoris sui.
 et edificauit delubra: et iudas multi-
 plicauit urbes munitas. **Et mittam**
 ignē in ciuitates eius. et deuorabit edē
 illius. **Holi letari isrl'** noli exultare sicut
 populi: quia fornicatus es a deo tuo. **Di-**
 lexisti mercedes. sup omnes areas tui.
Arca et torcular non pascet eos. et ui-
 num mentiet eis. non habitabunt in
 terra dñi. **Reuerfus ē effraim in egiptū:**
 et in assyrijs pollutum comedit. **Non**
 libabunt dño unum. et non placebunt
 ei. **Sacrificia eorum** quasi panis lugenti-
 um. omnes qui comedunt eum conta-
 minabunt. quia panis eorum anime
 ipsorū non intrabit in domū dñi. **Quid**
 facietis in die sollempni. in die festiuitatis
 domui. **Eccc enim pfecti sunt a uasti-**
 tate. **Egiptus congregabit eos:** mēph'is
 sepeliet eos. **Desiderabile argentū eorū**
 urtica hereditabit. **Lappa in taberna-**
 culis eorum. **Venerunt dies uisitatio-**
 nis: uenerunt dies retributionis. **Sci-**

to te isrl' stultum. pphetam insanum. uirum spiritale. ppter multitudinē iniquitatis tue. et multitudinē amentie. Speculator effraim. cum deo meo. Propheta laqueus ruine factus ē sup omnes uas eius. in samaria in domo dī eius. Profunde peccauerunt. sicut in diebus gabaa. Recordabitur iniquitatis eorum. et uisitabit peccata eorum. Quasi uuas in deserto inueni israel. quasi prima poma ficulnee in cacumine eius. uidi patres eorum. Ipsi autē intrauerūt ad beelphegor. et abalienati sunt in confusione. et facti sunt abominabiles sicut ea que dixerunt. Effraim quasi auis auolauit. glā eorum apartu. et ab utero. et a conceptu. Quod et si enutrierunt filios suos. absq; liberis eos faciam in hominib; sed et ut eis cum recessero ab eis. Effraim ut uidi. turus erat fundata in pulchritudine. Effraim educet ad interfectorem filios suos. Da eis uinē. Quid dabis eis. Da eis uulua sine liberis. et ubera arenaria. Omnes nequie eorū in galgal. quia ibi exosos habuē eos. Propter maliciā adinventionū eorū. de domo mea ciciam eos. n̄ addam ut diligam eos. omnes principes eorū receverunt. Percussus ē effraim. radix eorum exsiccata ē. fructum nequaquā facient. Quod & si genuerint. interficiā amantissima uteri eorū. Abiciet eos d̄s meus quia n̄ audierunt eum. et erunt uagi in nationibus. Vitis frondosa isrl'. fructus adaequatus ē ei. Scdm multitudinē fructus sui multiplicauit altaria. iuxta ubertatem terrę sue. exuberant simulachris. Diuisum ē cor eorū. nunc uerberabunt. Ipse confringet simulachra eorū. depopulabitur aras eorū. quia nunc dicent. non ē rex nobis. Non enim timentus dñm.

et rex quid faciet nobis. Loquemur uerba uisionis inutilis. et ferietis fedus. et germinabit quasi amaritudo iudicium sup sulcos agri. Vaccas bechauen coluerunt habitatores samarie. quia luxit sup eum populus eius. et editui eius sup eum exultauerunt in glā eius. quia migravit ab eo. siquidem et ipse in assur delatus ē munus regi ultori. Confusio effraim capiet. et confundetur isrl' in uoluntate sua. Transire fecit samaria regem suum. quasi spumā sup facie aque. et dispergentur excelsa ydoli peccatū isrl'. Lappa et tribulus ascendet sup aras eorū. et dicent montibus opite nos. et collib cadite sup nos. Ex diebus gabaa peccauit isrl' ubi steterunt. non comprehendet eos in gabaa preliū. sup filiis iniquitatis. Iuxta desiderū meum corripia eos. Congregabunt sup eos populi. cum corripentur ppter duas iniquitates suas. Effraim uicula docta diligere tritauram. et ego transiui sup pulchritudinē colli eius. Ascendam supra effraim. arabit iudas. confringet sibi sulcos iacob. Seminate uobis in ueritate iusticiā. metite in ore misericordie. innouate uobis nouale. Tempus autē requirendi dñm. cum uenerit qui docebit uos iusticiā. Arastis impietate. messistis iniquitate. comeditis frugem mendacij. Quia confusus est in uis eius. in multitudine fortū tuorū. confurget tumultus in poplo tuo. et omnes munitiones tue uastabunt. sicut uastatus ē salmana et domus eius. quia iudicauit baal in die prelii. matre sup filiis allisa. Sic uobis fecit bechel. a facie malicie nequiarū ur̄arum. Sicuti mane transit. ptransit rex isrl'. quia puer isrl' et dilexi eum. et ex egypto uocaui filiū

meum. Vocauerunt eos: sic abierunt
 a facie eorum. Baalim immolabant: et
 simulachris sacrificabant. Et ego quasi
 nutricius effraim. portabam eos in brachi
 is meis: et nescierunt quod curarem eos.
In similibus adam attraham eos: in un
 culis caritatis. reboes quasi exaltans ui
 gum sup maxillas eorum: et declinaui
 ad eum ut uesceretur. Non reuertetur
 in terrā egypti. et assur ipse rex eius: qm̄
 noluerunt conuerti. **C**epit gladius in
 ciuitatib⁹ eius. et consumet electos eius.
 et comedet capita eorum. et popul⁹ m̄s
 pendebit ad reditum meū. Iugum autē
 imponetur eis simul: quod n̄ auferetur.
Quom̄ dabo te effraim: expugnabo et p
 tegam te isrl. Quom̄ dabo te: Sicut
 adama ponam te ut seboim. Conūsum ē
 in me cor meum: parte concubita ē pe
 nitudo mea. Non faciam furore ux mee
 non conuertar ut dispdam effraim: qm̄
 d̄s ego et n̄ homo. in medio tui sc̄s. et n̄
 ingrediar ciuitatē. Post dñm ambulab̄.
 quasi leo rugiet: quia ipse rugiet. et for
 midabunt filiū matris. et auolabunt q̄si
 auis ex egypto. et quasi columba de tra
 assyriorū: et collocabo eos in domib⁹ suis
 dicit dñs. Circumdedit me in negatione
 effraim: et in dolo domus isrl. Judas autē
 ceteris descendit cum dō: et cum sc̄is fidel.
Effraim pascet uentum: et sequit̄ estum.
 tota die mendacū: & uastitatē multipli
 cat: et fedus cum assyrijs inuit. et oleū
 in egyptum ferebat. Iudicium ḡ dñi cū
 juda: et uisitatio sup iacob. Juxta uias
 eius et iuxta adiuuentiones eius. reddet
 q̄. In uero supplantauit fr̄m suum.
 & in fortitudine sua directus ē cū anglo.
 et inualuit ad anglm̄ et confortatus ē:
 fleuit et rogauit eum. In bechel inuenit

eum. et ibi loquutus ē nobiscum: et dñs d̄s
 exercitū. dñs memoriale eius: Et tu ad
 dñm tuum conuerteris. misericordiam et iudici
 um custodi: et spera in deo tuo semp. Cha
 naan in manu eius: ita tēra dolosa: calum
 nam dilexit. Et dixit effraim. Verunta
 menduies effectus sum: inueni ydolū in.
Om̄s labores mei non inuenient michi
 iniquitatē: quā peccaui. Et ego dñs d̄s
 tuus. ex terra egypti adhuc sedere te faci
 am in tabernaculis: sicut in dieb⁹ festiui
 tatis: Et loquit̄ sum sup pphetas: et ego
 uisione multiplicauit: et in manu pphē
 tarū assimilatus sum. Si galaad ad y
 dolum. tamen frustra erant in gal
 gal bubus immolantes: Nam et altari
 a corū. quasi acerui sup sulcos agr. fu
 git iacob in regionē syrie. et seruiuit isrl
 in uxore: et isrl in uxore seruiuit. In pro
 pheta autē eduxit dñs isrl de egypto:
 et in ppheta seruatus ē. Ad iracundiam
 me puocauit effraim. in amaritudinib⁹
 suis: et sanguis ei⁹ sup eum ueniet: et ob
 pbriū eius restituet ei dñs suus. Loqu
 te effraim horrore inuastit isrl: et deligit
 in baal et mortuus ē. **Q**uoniam addiderit
 ad peccandum: feceruntq; sibi conflatile
 de argento suo. quasi similitudinē ydolo
 rum. factura artificum totum ē. His ipsi
 dicunt. Immolate homines utulos ad
 orantes: Idcirco erunt quasi nubes inatu
 rina. et sicut ros mane preteriens. Sic
 puluis turbine raptus ex arca. et sicut
 fum⁹ de fumano. Ego autē domui d̄s
 tuus ex terra egypti. et dñm absq; me nesci
 es: et saluator non ē preter me. Ego cog
 noui te in deserto: in terra solitudinis: Jux
 ta pascua sua adimpleti sunt et saturati:
 deuauerunt cor suū et obliui sunt meq;
Acro eis quasi leena: sicut pardus iua

affiriorum. Occurrā eis quasi urfa raptis
 catulis. et dirumpam interiora iecoris
 eorū. et consumam eos ibi quasi leo. besti
 a agri scindet eos. Perditio tua isrl. tan
 tummodo in me auxiliū tuū. Vbi ē rex
 tuus. **Q**uare nunc saluet te in omnib⁹
 urbibus tuis. et iudices tui de quib⁹ dixisti.
 Da michi regē et principes. Dabo t̄ regē
 in furore meo. et auferā in indignatione
 mea. Colligata ē iniquitas effraim. ab
 sconditum ē peccatum ei⁹. Dolores partu
 ritatis uenient ei⁹. ipse filius non sapiens.
 Hunc enim n̄ stabit in contritione filio
 rum. de manu mortis liberabo populū
 meū. de morte redimā eū. Ero mors
 tua o mors. ero morsus tuus inferne. Con
 solatio abscondita ē ab oculis meis. quia
 ipse uter frēs diuidet. Adducet urentē
 uentum dñs de deserto ascendente. et
 sicabit uenas eius. et desolabit fontē ei⁹.
 et ipse diripiet thesaurū omnis uasis
 desiderabilis. Percat samaria qm̄ ad
 amaritudinē conceitauit dñm suum. in
 gladio percat. Paruuli eorū elidantur.
 et frēs eius discendantur. Conuertere isrl
 ad dñm dñm tuum. qm̄ corruisti in in
 quitate tua. Tollit uobiscum uerba. et
 conuertimini ad dñm. et dicite ei. Omnē au
 fer iniquitatē et accipe bonū. et reddemus
 uiculos laborum nr̄orum. Assur non
 saluabit nos. sup equos n̄ ascendemus.
 nec dicemus ultra dñi nr̄i opa manū
 nr̄arū. quia eius qui in te ē miserereis
 populi. Sanabo contritiones eorū. dili
 gam eos spontaneē. quia auersus ē fu
 tor meus ab eis. Ero quasi ros. isrl ger
 minabit quasi lilū. Et erumpet radix
 eius ut lybam. ibunt rami eius. Et erit
 quasi oliua gl̄a eius. et odor eius ut
 lybam. Conuertentē sedentes in umbra

eius. iuuent tritico. et germinabunt qua
 si uinea. memouale eius sicut uinū li
 bani. Effraim. quid in ultra ydola. Ego
 exaudiam. et dirigam eū ego ut abiectum
 urentē. et me fructus eius inuentus ē.
 Quis sapiens et intelliget ista. intelligēs
 et sciet hec. Quia recte uie dñi. et iusti
 ambulabunt in eis. preuarcatores uero
 corruent in eis. **Explicit o s e s ppheta.**

Incipit prologus in Joel propheta.

Ioel filius phatuel. describit terram duo
 decem tribuum. cruce. bruce. locusta.
 rubigine uastante consumptam. et post
 euerionē prioris populi. effusum iri spm̄
 sc̄m. sup seruos dñi et ancillas. id est sup
 centū uiginti credentiū uomina. et effu
 sium iri in cenaculo syon. Qui centū uigin
 ti ab anno usq; ad quindecim paulatim.
 et puerimenta surgentes quindecim gradu
 um numerū efficiunt. qui in psalterio
 mystice continentur. **Explicit prolog⁹.**

**Incipit Joel
 propheta.**

Verbum dñi. quod fac
 tum est ad ioel filiū
 phatuel. Audite hoc
 senes. et aurib⁹ percipite omnes habitato
 res terre. si factum ē istud in diebus ur̄is.
 aut in dieb⁹ patrum ur̄orum. Sup hoc
 filijs ur̄is narrate. et filij ur̄i filijs suis.
 et filij eorū generationi altere. Residuum
 cruce comedit locusta. et residuū locuste
 comedit bruceus. et residuū brucei comedit
 rubigo. Expugnamini ebrj et stete. et u
 lulate omnes qui bibitis uinū in dulce
 dine. qm̄ perit ab ore ur̄o. Gens enim
 ascendet sup terrā meā. fortis et innume
 rabilis. Dentēs eius ut dentes leonis.
 et molares eius ut catuli leonis. Posuit
 uineā meam in desertū. et ficā meam

decoerant; nudans spoliavit eam et
 piceat. et albi facti sunt tami eius. Plan-
 ge quasi virgo accincta sacco: sup uirū
 pubertatis tue. Perit sacrificiū et libatio.
 de domo dñi luxerunt sacerdotes ministri
 dñi. depopulata ē regio. luxit humus.
 qm̄ deuastatum ē triticum. confusum ē
 uinum. et elanguit oleum. Confusi sūt
 agricolę ululauerunt iuniores sup fru-
 mento et oideo. quia perit messis agri.
 Vinea confusa ē: et ficus elanguit. O-
 lagranata et palma. et malū et omnia
 ligna agri aruerunt. quia confusum ē
 gaudium a filiis hominū. Accingite uos
 et plangite sacerdotes: ululate ministri
 altaris. Ingredimini. cubate in sacco mi-
 nistri dñi dī mei. qm̄ interit de domo
 dī ur̄i. sacrificiū et libatio. Sanctificate
 ieiunium uocate cetū. Congregate senes.
 om̄s habitatores terre. in domo dī ur̄i.
 et clamate ad dñm. A. a. a. diei quia
 ppe est dies dñi: et quasi uastitas a
 potente ueniet. Nunquid non coram
 oculis ur̄is alimenta pierunt: de domo
 dei nr̄i leticia et exultatio. Computru-
 erunt iumenta in stercore suo: demoli-
 ta sunt horrea. dissipata sunt apotece.
 qm̄ confusum ē triticum. qm̄ ingemuit
 animal mugierunt greges armenti. quia
 n̄ sunt pascua eis: sed et greges pecorū
 dispierunt. Ad te dñe clamabo. quia ig-
 nis comedit speciosa deserti: et flamma
 succendet omnia ligna regionis. Sed &
 bestie agri. quasi area sitiens ymbrem
 suspexerunt ad te. qm̄ exsiccati sunt fon-
 tes aquarū. et ignis deuorauit speciosa
 deserti. Canite tuba in syon: ululate in
 monte sc̄o meo. Conturbentur om̄s ha-
 bitatores terre. quia uenit dies dñi.
 quia ppe est dies dñi. dies tenebrarum

et caliginis. dies nubis et turbis. Quasi
 mane expansum sup montes. popl̄s mul-
 tus et fortis. similis ei n̄ fuit a principio.
 et post eum non erit usq; in annos gene-
 rationis et generationis. Ante faciem ei
 ignis deuorans. et post eum exurens flā-
 ma. Quasi ortus uoluptatis tertia corā
 eo. & post eum solitudo deserti: neq; est
 qui effugiat eum. Quasi aspectus equo-
 rum aspectus eorum: et quasi equites sic
 current. Sicut sonitus quadrigarum
 sup capita montū exientū. sicut soni-
 tus flammę ignis deuorantis stipulę.
 uelut populus fortis preparatus ad plū.
 A facie eius cruciabantur populi. om̄s
 uultus eius redigebatur in ollam. Sicut
 fortes current: et quasi uiri bellatores
 ascendent murū. Vir i uisus suus gradiet:
 et n̄ declinabit a sentis suis. Unusq; q;
 frēm suū non coartabit: singuli in cal-
 le suo ambulabunt. Sed et p fenestras ca-
 dent: et non demolentur. Urben ingre-
 dientur: in muro current. domos conscen-
 dent: p fenestras urtabunt quasi fur.
 A facie contremuit omnis terra. moti sūt
 celi: sol et luna obtenebrati sunt. et stel-
 le retraxerunt splendore suū. et dñs
 dedit uocē suā ante faciem exercitū suū.
 quia multa sunt nimis castra ei: quia
 fortia. et facientia uerbum eius. Magnū
 enim dies dñi et terribilis ualde: et q̄s
 sustinebit eū. Hunc ḡ dicit dñs. Con-
 uertimini ad me in toto corde ur̄o. in
 ieiunio et fletu. et plandū. et scindite
 corda ur̄a. et non uestimenta ur̄a. et con-
 uertimini ad dñm dñm ur̄m quia benignus
 et misericors est: patiens et mul-
 ta misericordia eius. et prestabilis sup ma-
 licia. Quis scit si conuertatur et ig-
 noscat: et relinquat post se benedi-

tionem: Sacrificium et libamen: dño dō
 nrō. Cantate tuba in syon. sanctificate ie-
 unum uocate eorum. congregate populū.
 sanctificate ecclesiam. Coadunate senes. cō-
 gregate paruulos. et sugentes ubera.
 Egrediatur sponsus de cubili suo. et
 sponsa de thalamo suo. Inter uestibulū
 et altare plorabunt sacerdotes et leu-
 ite ministri dñi et dicent. Parce dñe par-
 ce populo tuo. et ne des hereditatē tuā
 in obprobrium. ut n̄ dominentur eis na-
 tiones. Quare dicunt in populis ubi
 est d̄s eorum. Zelatus ē dñs terrā suā.
 et pepercit populo suo. Et respondit do-
 minus. et dixit populo suo. Ecce ego mit-
 tam uobis frumentū et unum et oleū.
 et replebimur in eis. et n̄ dabo uos ut
 obprobrium in gentibus. et eum qui ab
 aquilone ē procul faciam ab eis. et expel-
 lam eum in terram inuā et desertam.
 faciem eius contra mare orientale. et extre-
 mum eius ad mare nouissimum. Et as-
 cendet fletus eius. et ascendet putredo eius.
 quia superbe egit. Noli timere terra. exul-
 ta et letare. quia magnificauit dñs ut
 faceret. Nolite timere animalia regionis.
 q̄a germuauerunt speciosa deserti.
 qualignum attulit fructū suū. ficus
 et uinea dederunt uirtutē suā. Et filij
 syon exultate et letamini in dño dō nrō.
 quia dedit uobis doctore iusticie. et de-
 scendere faciet ad uos ymbre matutini.
 et serotinum in principio. et implebunt
 arce frumento. et recludabunt torcu-
 laria uino et oleo. et reddam uobis an-
 nos quos comedit locusta. bruceus. et
 rubigo et cruca. fortitudo mea magna
 quā nisi in uos. et comedetis uescitales
 et saturabimini. et laudabitur nom̄ do-
 mini di uiri. qui fecit uobiscum mirabilia.

Et n̄ confundetur populus meus in semp-
 ternum. et scietis quia in medio isrl̄ ego
 sum. & ego dñs d̄s ur̄. et non ē amplius.
 et n̄ confundetur populus meus in eternū.
 Et erit posthec effundam sp̄m meum sup
 omnē carnem. et pphetabunt filij ur̄i et
 filie ur̄e. Senes ur̄i somnia somniabunt.
 et iuuenes ur̄i uisiones uidebunt. Sed et
 sup seruos meos et sup ancillas meas. in
 dieb⁹ illis effundam sp̄m meum. et dabo
 pdigia in celo et in terra. sanguinē. et ig-
 nem. et uaporem fumi. Sol conuertetur
 in tenebras et luna in sanguinē. ante q̄
 ueniat dies dñi magnus et horribilis.
 Et erit. omnis qui inuocauerit nomen
 domini saluus erit. quia in monte sy-
 on et in iherlm̄. erit saluatio sicut dixit
 dñs. et in residuis quos dñs uocauerit.
 quia ecce in diebus illis et in tempore illo
 cum conuertero captiuitatē uida et iheru-
 salem. congregabo omnes gentes. et dedu-
 cam eas in ualle iosaphat. et disceptabo
 cum eis ibi sup populo meo. et hereditate
 mea isrl̄. quos disperserunt in nationib⁹.
 et terram meam diuiserunt. et sup popu-
 lum meum miserunt sortē. Et posuerūt
 puerum in p̄stibulum. et puellam uendi-
 derunt p̄ uino ut biberent merum. Quid
 uobis et michi tyrus et sydon. et omnes
 termini palestinarum. Nunquid uitauit
 uos reddidistis michi. Et si ueliscimini uos
 contra me. cito uelociter reddam uicissiti-
 dinē uobis sup caput ur̄m. Argentū enī
 meum et aurum tulistis. et desiderabilia mea.
 et pulcherrima mea intulistis in delubra
 ur̄a. et filios uida. et filios iherlm̄ uendi-
 distis filijs grecorū. ut longe faceretis eos
 de sinibus suis. Ecce ego suscitabo illos
 de loco in quo uendidistis eos et conuer-
 tam retributionē ur̄am in caput ur̄m.

et uendam filios uros et filias uras in manu
 bus filios uida. et uendabunt eos sa-
 beis genti longinque. quia dñs loquitur. **C**
 lamate hoc in gentibus. scificate bellum.
 suscitare robustos. accedant et ascendant
 omnes uiri bellatores. Concidite aratra ue-
 stra in gladios. et ligones uros in lanceas.
 et infirmus dicat quia fortis ego sum. Erum-
 pite et uenite omnes gentes de circuitu et co-
 gregamini. ibi occumbent faciet dñs ro-
 bustos suos. Consiurgant et ascendant gen-
 tes in uallem iosaphat. quia ibi sedebo ut
 iudicem omnes gentes in circuitu. **M**
 itate falces. quia maturauit messis. Venite et
 descendite. quia plenum est torcular. Exu-
 berant torcularia. quia multiplicata est
 malicia populi in ualle concisionis. quia
 iuxta est dies dñi in ualle concisionis. Sol
 et luna obtenebratae sunt. et stelle retraxe-
 runt splendorem suum. Et domus de syon
 rugiet. et de iherlm dabit uocem suam.
 et mouebunt celi et terra. Et dñs spes
 populi sui. et fortitudo filiorum isrl. et sci-
 etis quia ego dñs ds ur. habitans in sy-
 on in monte scomeo. et erit iherlm sca-
 et alieni n̄ transibunt p̄ eam ampli.
 Et erit in die illa stillabunt montes
 dulcedine. et colles fluent lacte. Et p̄
 omnes riuos uida ibunt aque. et fons
 de domo dñi egrediet. et irrigabit tor-
 rente spinarum. **E**gyptus in desolatione
 erit. et ydumea in desertum pditionis.
 p̄ eo quod unquam egerint in filios ju-
 da. et effuderunt sanguinem innocentem
 in terra sua. Et iudea in eternum habi-
 tabitur. et iherlm in generatione et genera-
 tione. **E**t mundabo sanguinem eorum. quem
 non mundaueram. et dominus com-
 morabitur in syon. **Explicit Joel ppha.**
Incipit prologus in amos propheta.

Amos pastor et rusticus. et roborum
 Amos distringens. paucis uerbis
 explicari non potest. Quis enim digne
 exprimat tria et quatuor scelera damas-
 ci. gaze. tyri. ydumee. filiorum ammon
 et moab. et in septimo octauoque gradu in
 de et iherlm. **H**ic loquitur ad uaccas
 pingues. que erant in monte samarie.
 et ruituram maiorem domum minorumq. testa-
 tur. Ipse cernit fictorem locustae. et stantem
 dñm sup murum litum et amantanum. et
 uincinum pomorum attrahentem supplicia pec-
 catoribus. et fame in terra. non famem pa-
 nis neq. sitim aque. s. audiendi uerbum
 domini. **Explicit prologus.**

Incipit liber amos propheta.

VERBA AMOS.

Amos qui fuit in pastoralibus
 de thecue. que uidit
 sup isrl in diebus orie
 regis uida. et in diebus
 ieroboam filij ioas regis isrl. ante duos
 annos terremotus. Et dixit. Dñs de syon
 rugiet. et de iherlm dabit uocem suam. Et
 luxerunt speciosa pastorum. et exsiccatus est
 uertex carmeli. **H**ec dicit dñs. Sup tribus
 sceleribus damasce. et sup quatuor non
 conuertam eam. eo quod traurauerit.
 in plaustris ferreis galaad. Et imittam
 ignem in domum azael. et deuorabit do-
 mus ammadab. et conteram uertem damas-
 ci. et disydam habitatores de campo ydo-
 li. et tenentem sceptrum de domo uolup-
 tatis. et transferetur populus syrie cy-
 renei dicit dñs. **H**ec dicit dñs. Sup tribus
 sceleribus gaze. et sup quatuor non con-
 uertam eam. eo quod transtulerit cap-
 tuitatem pfectam. ut concluderet eam
 in ydumeam. Et imittam ignem in mu-
 rum gaze. et deuorabit edes eius. et disy-

dam habitatorē de azoto. et tenuerit scepterū
 de ascalone. Et conuertā manū meā sup
 accaron. et pibunt reliquę philistinorū.
 dicit dñs dñs. Hec dicit dñs dñs. Sup trib⁹
 scelerib⁹ tyri et sup quatuor n̄ conuertā
 eam: eo quod concluderit captiuitatē pfe
 ctam in ydumea. et n̄ sint recordata fede
 ris fr̄m. Et mittam ignē in murū tyri. et
 deuorabit edes eius. et dispdam habitato
 rem de azoto. et tenuerit scepterum de asca
 lone. Et conuertam manū meam sup ac
 caron. et pibunt reliquę philistinorum.
 dicit dñs dñs. Hec dicit dñs dñs. Sup trib⁹
 scelerib⁹ ydumeg. et sup quatuor n̄ conu
 tam eam: eo quod psecuta sit in gladio
 fr̄m suum. et uolauerit misericordiam eius.
 et tenuerit utra furorē suū. et indignati
 onē suā seruauerit usq; in finē. Mittam
 ignē in theman. et deuorabit edes bos
 re. Hec dicit dñs. Sup tribus scelerib⁹
 filioꝝ ammoz. et sup quatuor non con
 uertam eos: eo quod dissecuerit pregnan
 tes galaad ad dilatandum terminū suū.
 Et succendam ignē in murū rabach. et
 deuorabit edes eius: in ululatu in die bel
 li. et in turbine in die commotionis. Et
 ibit melchoni in captiuitatē ipse et prin
 cipel eius simul: dicit dñs dñs. Hec dicit
 dñs. Sup tribus scelerib⁹ moab et sup
 quatuor non conuertam eum: eo quod
 incenderit ossa regis ydumeg. usq; ad ci
 nere. Et mittam ignē in moab. et deuo
 rabit edes carioth. et mouetur in son
 tu moab in clangore tube. et dispdam
 iudicem de medio eius. et omnes prin
 cipel eius interficiam cum eo. dicit dñs dñs.
 Hec dicit dñs. Sup trib⁹ sceleribus juda.
 et sup quatuor non conuertam eū: eo qđ
 abiecerit legem dñi. et mandata eius
 n̄ custodierit. Deceperunt enim eos ydo

la sua. post que abierunt patres eorum.
 Et mittam ignē in iuda. et deuorabit
 edes in iherlm. Hec dicit dñs. Sup trib⁹
 scelerib⁹ isrl. et sup quatuor n̄ conuertam
 eum. p eo quod uendiderit argento iustū.
 et paupem p calciamentis: Qui conterē
 sup puluerē terre capita paupum. et ui
 am humiliū declinant. Et filius ac pater
 eius ierunt ad puellam. ut uiolarent no
 men sc̄m meum. et sup uestimentis pigne
 ratas accubuerunt iuxta omne altare. &
 uinū damnatorū bibebant in domo dei
 sui. Ego autē et terminauit amoreū a fa
 cie eoz. cui altitudo cedrorū altitudo eius.
 et fortis ipse quasi quercus. et conteram
 fructus eius desup. et radices eius subter.
 Ego sum qui ascendere uos feci de terra
 egypti. et eduxi uos in deserto quadragin
 ta annis ut possideretis terrā amorei.
 et suscitauit de filijs ur̄is in pphetas.
 et de uuentib⁹ ur̄is nazareos. Numquid
 ita ē filij isrl. dicit dñs. & ppinabitis
 nazareis uinū. et pphetis mandabitis
 dicentes. ne ppheteatis. Ecce ego stridebo
 sup uos sicut stridet plaustrum onustū
 feno. et peribit fuga a ueloc. et fortis
 n̄ optinebit uirtutē suā. et robustus n̄
 saluabit animā suā. et tenens arcum n̄
 stabit. et uelox pedibus suis non salua
 bitur. Et ascensor equi n̄ saluabit animā
 suam. et robustus corde inter fortis nu
 dus fugiet in die illa. dicit dñs. Audite
 uerbum qđ locut⁹ ē dñs sup uos filij
 isrl. sup omnē cognationē quā eduxit
 de terra egypti dicens. Tantummodo uos
 cognouit ex omnib⁹ cognationib⁹ terre.
 idcirco uisitabo sup uos omnes iniquitates
 ur̄as. Numquid ambulabunt duo paritē.
 nisi conuenerit eis. Numquid rugiet
 leo in latru. nisi habuerit predam. Num

quid dabit catulus leonis uocē de cubili suo. nisi aliquid apprehenderit. Hūc cadet auis in laqueum terre. absq; aucupe. Numquid auferetur laqueus de terra. antequā quid cepit. Si clanget tuba in ciuitate. et populus non expauescet. Si erit malum in ciuitate. quod dñs nō fecit. Quia n̄ faciet domini d̄s uerbū. nisi reuelauerit secretum suū ad seruos suos pphetas. Leo rugiet. quis n̄ timebit. Dñs d̄s loquutus ē. quis n̄ pphetabit. Auditum facite in edib⁹ azoti. et in edib⁹ terre egypti et dicite. Congregamini sup montes samarie. et uidete insanias multas in medio eius. et calumniam patientes in penetrabilib⁹ eius. Et nescierunt fac ere rectū dicit dñs d̄s. thesaurizantes iniquitatē. et rapinas in edib⁹ suis. Propterea hec dicit dñs d̄s. Tribulabitur et circuetur terra. et detrahet ex te fortitudo tua. et diripient edes tue. Hec dicit dñs. Quomodo si eruat pastor de ore leonis duo crura. aut erent mū auriculę. sic eruentur filij isrl qui habitant in samaria. in plaga lectuli. et in damasco grabatj. Audite et con testamini in dño deo iacob dicit dñs d̄s exercituum. quia in die cum uisitare cepto preuarcationes isrl sup eū. uisitabo sup altaria bechel. et amputabunt cornua altaris et cadent in terram. et pecuam domū hyemalem cū domo estiuā. et pibunt domus eburnę et dissipabuntur edes multe dicit dñs. Audite uerbū hoc uacę pingues. que estis in monte samarie. que calumniā facitis egenis. et confringitis paupes que dicitis dñs ur̄is afferre et bibant. Iurauit dñs d̄s in scō suo. quia ecce dies uenient sup uos et leuabunt uos in

cunctis. et reliquias ur̄as mollis feruentib⁹ et p aperturas cribitū altera contra alteram. et picemini in armoni dicit dñs. Venite ad bechel et impie agite ad galgalam. et multiplicare preuarcationē et offerre mane uictimas ur̄as tribus diebus decimas ur̄as. et sacrificare de fermentato laudem. et uoluntate uoluntarias oblationes et annunciate. sic enim uoluitis filij isrl ait dñs d̄s. Unde et ego dedi uobis stuporē gentium. in cunctis urbibus ur̄is. et indigentiam panū in omnibus locis ur̄is. et non estis reuersi ad me dicit dñs. Ego quoq; p̄hibui a uobis ymbrem cum adhuc tres menses superent usq; ad messē. et plu sup ciuitatē unā et sup ciuitatē alteram non plu. Pars una compluta ē. et pars sup quā non plu aruit. Et uenerunt duę et tres ciuitates ad ciuitatē unam ut biberent aquā et non sunt saciatę. et n̄ redistis ad me dicit dñs. Percussi uos uento urentis et aurugine multitudinē horroū ur̄orum et uinearum ur̄arum. oliueta ur̄a et ficeta ur̄a comedit cruca. et n̄ redistis ad me dicit dñs. Nisi in uos morit in uita egypti. percussi in gladio iuuenes ur̄os usq; ad captiuitatē equorū ur̄orum. et ascendere sc̄e putredinē castrorū ur̄orum in nates ur̄as. et n̄ redistis ad me dicit dominus. Subueri uos sicut subuerat d̄s sodomam et gomorrām. et facti estis q̄si torris raptus de incendio. et n̄ redistis ad me dicit dñs. Quapropter hoc faciam tibi isrl. Postquam autē hoc fecero tibi. preparare in occursum d̄i tui isrl. quia ecce formans montes. et creans uentum. et annuncians homini eloquū suū. faciens matutinā nebulam et gradrens sup excelsa terre. dñs d̄s exercituum

ciatum nomen eius. Audite uerbum
 istud quod ego leuo sup uos planctum
 domus isrl. Cecidit non adiciet ut resur-
 gat uirgo isrl. p̄iecta est in terrā suam.
 n̄ est qui suscitaret eam. H̄ec die dñs d̄s.
 Vrbs de qua egrediebantur mille. relinqn-
 tur in ea centum. et de qua egrediebant̄
 centum. relinquentur in ea decem in do-
 mo isrl. quia hec dicit dñs domui isrl.
 Querite me et uiuetis. et nolite quere-
 re bebel. et in galgala nolite intrare.
 et in bersabee non transibitis. quia
 galgala captiua ducetur. et bebel erit
 mutalis. Querite dñm et uiuite. ne for-
 te comburatur ut ignis domus ioseph.
 et deuorabit et n̄ erit qui extinguat
 bebel. Qui conuertistis in absinthiū
 iudiciū. et iusticiam in terra relinqui-
 tis. facientē arcturū et orionē. et con-
 uertentē in mane tenebras. et diem
 nocte mutantē. Qui uocat aquas ma-
 ris et effundit eas sup faciem terre. do-
 minus nomen eius. Qui subridet uasti-
 tatē sup robustum. et depopulationē
 sup potentē affert. Odio habuerunt in
 porta corripientē. et loquentē p̄fecte
 abhominata sunt. Jocerco. p̄ eo quod di-
 rpebat̄ paup̄em. et predam electam
 tollebat̄ ab eo. domos quadro lapide
 edificabitis. et non habitabitis in eis.
 Vineas amantissimas plantabitis. et
 n̄ bibetis uinū earum. quia cognoui
 multa scelera ur̄a. et fortia peccata ur̄a.
 Hostes iusti accipientes munus. et
 paupes in porta deprimentes. ideo pri-
 dent in tempore illo tacebit. quia temp̄
 malum ē. Querite bonum et n̄ malū
 ut uiuatis. et erit dñs d̄s exercitiū
 uobiscum. sicut dixistis. Odite malum
 et diligite bonum. et constituat in

porta iudiciū. si forte miseretur dñs d̄s
 exercitiū reliquū ioseph. Propterea
 hec dicit dñs d̄s exercitiū dominator.
 In omnibus placetis planctus. in ciuitatis
 que foris sunt dicitur ut ut. et uoca-
 bunt agricolam ad luctum. et ad plan-
 ctum eos qui sciunt plangere. et in om-
 nibus uis erit planctus. quia p̄transibo
 in medio tuu dicit dñs. Ve desiderantib̄
 diem dñi. Et ad quid eā uob̄. Dies dñi
 ista. tenebre et n̄ lux. Quom̄ si fugiat
 uir a facie leonis. et occurrat ei ursus.
 ingrediat̄ domū et intrat̄ ma-
 num suā sup parietē. et mordeat eum
 coluber. Numquid n̄ tenebre dies dñi et
 non lux. et caligo et non splendor in ea.
 Odi et p̄eci festiuitates ur̄as. et n̄ capiam
 odorē ceterum ur̄orum. Quod si attuleri-
 tis michi holocausto mata. et munera
 ur̄a. non suscipiam. et uota pinguium
 ur̄orum n̄ respiciam. Aufer tumultum
 carminū tuorū. et cantica lux tuę
 non audiam. et reuelabitur quasi aqua
 iudiciū. et iusticia quasi torrens for-
 tis. Numquid hostias et sacrificiū obtu-
 listis michi in deserto quadraginta annis.
 domus isrl. et portastis tabernaculā mo-
 loch ydolo ur̄o. et unaginē ydolorum
 ur̄orum. et sydul di ur̄i que fecistis uobis.
 Et migrare uos faciam trans damascū.
 dicit dñs d̄s exercitiū nomen eius.
 Ve qui opulenti estis in syon. et confi-
 distis in monte samarie. optimates ca-
 pita populorū. ingredientiē pompate
 domum isrl. Transite in calanne et uide-
 te. et t̄e uide in emath magnā. et de-
 scendite in gech palestinorū. et ad op-
 tima queq; regna horum si latior ter-
 minus eorū termino ur̄o est. qui sepa-
 rati estis in diē malum. et appropinquat̄

solio iniquitatis. qui dormitis in lectis
eburneis. et lasciuitis in stratis uris. **Q**
comeditis agnū de grege. et uiculos de
medio armenta. qui canitis ad uocē psal
terij sicut dauid. Putauerunt se habere
uasa cantici. bibentes in phiala uinū.
et optimo ungento delibuti. et nichil pa
ciebantur sup contritione ioseph. Qua
pppter nunc migrabunt ad capita trans
migrantiū. et auferetur fictio lasciu
entium. **J**urauit dñs dñs in anima sua.
dicit dñs dñs exercituum. **D**etestor ego
supbiam iacob. et domos eius odi. et tra
dam ciuitatē cum habitatorib⁹ suis. **Q**uod
si reliqua fuerint decē iuri in domo una.
et ipsi mouentur. et tollet eum ppinguis
suus. et comburet eum. ut efferat ossa
de domo. et dicet ei qui in penetrabilib⁹
domus est. **N**unquid adhuc ē apud te.
Et respondebit. finis ē. **Q**uod dicet ei. Tace
et non recordaberis nonnisi dñi. quia ec
ce domus mandauit et peccat domum
maiorē ruinis. et domū minorē iustissio
nibus. **N**unquid currere queunt in petis
equi. aut arari potest in bubalis. **Q**uoniam
conuerstis in amaritudinē iudiciū. et
fructū iusticie in absinthiū. **Q**ui leca
mini in nichil. qui dicatis. nūquid nō
in fortitudine nrā assumpsimus nobis
cornua. **E**cce enim suscitabo sup uos dom⁹
isrl' dicit dñs dñs exercituum gentem. et
conteret uos ab introitu emath. usq; ad
torrentem deserq. **H**ec ostendit in dñs
dñs. et ecce fictor locustę in principio ger
minantiū serotani ymbri. et ecce serua
nus post tonsorē gregis. **E**t factum ē
cū consumasset comedere herbam terre
dixi. **D**ñe dñs. ppiuus esto obsecro. **Q**uis
suscitabit iacob. quia paruulus ē. **O**u
seruus ē dñs sup hoc. sed et istud nō erit

dixit dñs. **H**ec ostendit michi dñs deus.
et ecce uocabat iudicium ad ignē dñs dñs.
et deuorabat abyssum multā. et comedit
simul partem. et dixi. **D**ñe dñs quiesce obse
cro. **Q**uis suscitabit iacob. quia paruulus
est. **O**u seruus est dñs sup hoc. sed et istud
non erit dixit dñs dñs. **H**ec ostendit michi
dñs dñs. et ecce dñs stans sup murū lute
um. et in manu eius trulla cementaria. **E**t
dixit dñs ad me. **Q**uid tu uidet amos. **Q**uod
dixi. **T**rullam cementary. **E**t dixit dñs. **E**c
ce ego ponam trullam in medio populi mei
isrl'. non adiciam ultra sup inducere eū.
et demolient excelsa ydoli. et scifications
isrl' desolabunt. et consurgam sup domū
iberoboam in gladio. **E**t misit amasias sa
cerdos bebel ad ieroboam regē isrl' dicens.
Rebellauit contra te amos in medio do
mus isrl'. non poterit terra sustinere uni
uersos sermones eius. **H**ec enim dicit amo.
In gladio mouetur ieroboam. et isrl' cap
tiuus de terra sua migrabit. **E**t dixit a
masias ad amos. **Q**uid uides. **R**adere
fuge in terram iuda. et comede ibi panē.
et ibi pphetabis. et in bebel nō adices
ultra ut pphetes. quia sanctificatio re
gis est. et domus regni ē. **E**t respondit
amos et dixit ad amasiam. **N**on sum p
pheta. et nō sum filius pphetę. sed armen
tarius ego sum. uellicans sicomors. **E**t
tulit me dñs cum sequerer gregem. et
dixit ad me dñs. **V**ade ppheta ad populū
meū isrl'. **Q**uod nunc audi uerbū dñi. **T**u di
cis non pphetabis sup isrl'. et non stilla
bis sup domū ydoli. **P**ropt hoc hec dicit
dñs dñs. **Y**xor tua in ciuitate fornicabit
et filij tui et filie tue in gladio cadent.
et humus tua funiculo metiet. et tu in
terra polluta moueris. et isrl' captiuus
migrabit de terra sua. **H**ec ostendit in

dñs dñs. et ecce uniuersus pomoriū. Et dixit
 dñs. Quid tu uidel amos. Et dixi. Vici
 niū pomoriū. Et dixit dñs ad me. Venit finis
 sup poplīm meū isrl. et non adiciam ultra
 ut ptanscam eū. et stridebunt cardines
 templi in die illa dicit dñs dñs. Muta mo
 rietur: in omni loco piciet silentiū. Au
 dit hoc qui conteritis paupem. et defice
 rit factus egenos terre dicentes. Quando
 transibit messis. et uenundabimus mer
 ces et sabbatum. et apicemus frumentū
 et minuimus mensurā. et augeamus
 sictum. et supponamus stateras dolosas.
 et possideamus in argento egenos. et pau
 peres p calciamentis. et quisquiliās fru
 menti uendamus. Jurauit dñs in sup
 bia iacob. si oblitus fuero usq; ad finem
 omnia opa eorū. Nunquid sup isto n̄
 commouebit terra. et lugebit omnis ha
 bitator eius. et ascendet quasi fluius uni
 uersus. et deuicetur et defluet quasi riuus
 egypti. Et erit in die illa dicit dñs. occi
 det sol meridie. et tenebrescere faciā ter
 ram in die luminis. et conuertam festiui
 tates uřas in luctum. et omnia cantica
 uřa in planctum. Et inducam sup omne
 dosium uřm saccū. et sup omne caput
 caliciū. et ponā quasi luctum unigeni
 ti. et nouissima eius quasi diē amarū.
 Ecce dies ueniunt dicit dñs. et emittā
 famem in terra. n̄ famē panis neq; sicti
 aque. sed audiendi uerbi domini. et cō
 mouebuntur a mari usq; ad mare. et ab
 aquilone usq; ad orientem. et circuibunt
 querentes uerbum domini et n̄ inueniunt.
 In die illa deficient uirgines pulchre. et
 adolentes in sicti qui iurant in delicto
 samarie. et dicunt uiuit deus tuus dā.
 et uiuit uia ber sabei. et cadent et non
 resurgent ultra. Vidi dñm stantē sup

altare et dixit. Pcutē cardinē. et commo
 ueantur supluminaria. Auaricia enim
 in capite omnium. et nouissima eorum
 gladio interficiam. et non erit fuga eius.
 fugiet. et non saluabitur ex eis qui fuge
 rit. Si descenderint usq; ad infernum. in
 de manus mea educet eos. Et si ascende
 rint usq; ad celum. inde detrahā eos.
 Et si absconditi fuerint in uertice carne
 li. inde scrutans auferam eos. et si cela
 uerint se ab oculis meis in fundo maris.
 ibi mandabo serpenti et mordebit eos. et
 si abierint in captiuitatem coram minu
 cis suis. ibi mandabo gladio et occidet
 eos. et ponam oculos meos sup eos in ma
 lum. et n̄ in bonum. Et ait dñs dñs exerci
 tuum. Qui tangit terram et tabesceat.
 et lugebunt omnes inhabitantes in ea.
 et ascendet sicut riuus ormi. et defluet
 sicut egypti fluius. Qui edificat in celo
 ascensionē suā. et fascicū suū sup ter
 ram fundauit. qui uocat aquas ma
 ris et effundit eā sup faciem terre. dñs no
 men eius. Nunquid n̄ ut filij ethyopum
 uos estis michi filij isrl. ait dñs dñs. Nū
 quid n̄ isrl. ascendere feci de terra egypti.
 et palestinos de capadocia. et syros de
 cyrene. Ecce oculi dñi dñi sup regnum
 peccans. et conteram illud a facie terre.
 ueruntamen conterens conterā domū ia
 cob dicit dñs. Ecce ego mandabo et concu
 ciam in omnib; gentib; domū isrl. sicut con
 cuitur in cribro. et non cadet capillus
 sup terrā. In gladio mouentur omnes pec
 catores populi mei. qui dicunt n̄ appro
 pinguabit & n̄ ueniet sup nos malū.
 In die illo suscitabo tabernacū dāuid
 quod cecidit et reedificabo aperturas
 murorū eius. et ea que corruerant re
 staurabo. et reedificabo eum sicut in

diebus antiquis ut possideant reliquias
ydumex et omnes nationes. eo quod inuo-
catū sit nomē meū sup eos dicit dñs fa-
ciens hec. Ecce dies ueniunt dicit dñs:
et comprehendet arator messorē. et calca-
tor uivē mittentē semen. et stillabunt mō-
tes dulcedinē. et omnes colles culti erūt.
Et conuertā captiuitatem populi mei
isrl. et edificabunt ciuitates deserte. &
habitabunt in eis. Et plantabunt ui-
neas et bibent uinū earum. et facient
hortos et comedent fructus eorum. Et
plantabo eō sup humum suam. et non
euellam eos de terra sua. quam dedi ei
dicit dñs dñs.

Explicit a mo s proph.

Incipit prologus in ab dias ppham.

A COS patriarcha frēm habuit esau. qui
ob ruborē corporis sui edom hebraea lin-
gua appellatus ē. quod latine sanguine
dicitur. Is memoratū frēm suū qui isrl
nomen accepit. graui odio commotus
interimere conatus ē. Qua de causa om-
nes qui populum isrl idest filiū patri-
arche iacob. predicti esau odiū imitay
psequuntur sunt. esau appellati sunt.
Et quia populus isrl de captiuitate
chatoeorū p cyrum regē psarum nutu
dei reuocatus in iherlm. ab alio regno gra-
uiter afflictus et oppressus ē. ideo hoc
regnum quod more esau p̄dictū pplm
psequuntur ē. p̄denunciatōne abdis pro-
phete increpatur. quod n̄ dī indignatio-
ne sed sua uirtute populū sup̄atum ḡa-
batur. De quo regno olim p̄ dauid in
psalmo centesimo trigesimo sexto dictū
est. **Memento dñe filiorū edom. indie ihe-
rlm.** Nam reliqua lectione comprehensa.
futurum in gentes iudiciū ob causas
lectione comprehensas. regnum dī in po-
pulo isrl significauit. Hebrei hunc cē

dicunt qui sub rege samarie achab et
impissima iezabel paut centum pphas
in specubus. qui n̄ curuauerunt genua
baal. et de septem milibz helyas arguit
ignorasse. sepulchrūq; eius usq; hodie in
mausoleo helisei pphete et baptiste iohis
in sebastie ueneratione habetur. que olim
samaria dicebatur. hanc herodes rex an-
tipatris filius. in honore augusti cesa-
ris greco nomine uocauit augustā. hic
igitur quia centū pphas saluauerat.
accepit grām pphetalem. et de duce ex-
ercitus fuit dux ecclie. Tunc in samaria
paruū regē pauerat. nunc in toto orbe
xp̄i patet eccliam. Et sicut stephanus
coronā meruit passionis. sic hic seruitu-
te dī cum paulo ap̄to nomine ḡatur.
quia abdias seruus dñi in nr̄o sonat
eloquio.

It e o alijs

Abdias qui interpretat prologus.

A seruus dñi p̄conat contra edom
et sanguineū terrenūq; frēs quoq; ia-
cob semp̄ emulum hasta p̄cutit sp̄iali.

Explicit prolog.

Incipit abdias ppha.

ISIO.

ABDIAS.

Hec dicit dñs deus
ad edom. Audiatum

audiu a dño. et legatū ad gentes misi.
Surgite et confurgamur aduersus eum
in prelium. Ecce paruulum te dedi in
gentibus. contemptibilis tu es ualde.
Supbia cordis tui exultat te habitantem
in scissuris petre. exaltantē solū tuū.
qui dicit in corde tuo. Qui detrahēt me
in terram. Si exaltatus fueris ut agla.
et si inter sydera posueris nidum tuū.
unde detrahā te dicit dñs. Si fures
introuissent ad te. si latrones p noctem.

quomodo contacuisses. Nonne furati es-
sent sufficientiam sibi. Si uindictam
introissent ad te. nunquid satis racemos
reliquissent tibi. Quomodo scrutati sunt
clau. et inuestigauerunt abscondita eius.
Vsq; ad terminum emiserunt te omnes
uiri federis tui. illuserunt tibi. Inualuerunt
aduersum te uiri pacis tue. qui comedunt
tecum ponent insidias subter te. Non est
prudencia in te. Nunquid in die illa
dicit dominus perdam sapientes de ydumea.
et prudentiam de monte clau. Et time-
bunt fortes tui a meridie. ut intereat uir
de domo clau. propter interfectionem et
propter iniquitatem in fratrem tuum iacob.
Operiet te confusio. et pibus in eternum.
Indie cum stares aduersus eum quando ca-
puebant ahen exercitum eius. et extranei
ingrediebant portas eius. et super iherusalem
miserunt sortem. tu quoque eras quasi uir
et eis. et non despicias in die fratris tui in die
peregrinationis eius. et non letaberis su-
per filios iuda. in die perditionis eorum. et non
magnificabis os tuum in die angustie.
neque ingredieris portam populi mei in
die ruine eorum. neque despicias et tu in
malis eius in die uastitatis illius. et non
minueris aduersum exercitum eius in die
uastitatis illius. neque stabis in extibus ut
interficias eos qui fugerunt. et non conclu-
des reliquos eius in die tribulationis.
quoniam uera est dies domini super omnes gentes. Si-
cut fecisti fiet tibi. retributionem tuam conu-
ertet in caput tuum. Quomodo enim bibisti
super montem sanctum meum bibent omnes gen-
tes uigter. et bibent et absorbebunt et erunt
quasi non sint. Et in monte syon erit sal-
uatio et erit sanctus. et possidebit domus
iacob eos qui se possederant. et erit do-
mus iacob ignis. et domus ioseph flamma.

et domus elau stipula. et succendentur
in eis et deuorabunt eos. et non erunt re-
liquae domus elau. quia dominus loquutus
est. Et hereditabunt hi qui ad austrum
montem clau. et qui in campestribus phi-
listinum. Et possidebunt regionem effraim
et regionem samarie. et beniamin posside-
bit galaad. Et transmigration exercitus
huus filiorum israel. omnia uero chananeorum
usque ad sareptam. et transmigration iherusalem
que in bosforo est possidebit ciuitates
austrum. Et ascendent saluatores in montem
syon iudicare montem clau. et erit domino
regnum. **Explicit asdias propheta.**
Inceptus prologus in ioyam prophetam.
Ioyam sanctum iudei affirmant filium fuisse
mulieris uidue sareptens. quem helyas
propheta mortuum suscitauit matre postea
dicente ad eum. nunc cognoui quoniam uir di-
es tu et uerbum dei in ore tuo ueritas.
ob hanc causam etiam ipsum puerum sic uoca-
tum amathi. Amathi enim in nostra lingua
ueritatem sonat. Ex eo quod ueritatem hely-
as loquutus est. ille qui suscitatus est filius et
dicitur ueritatis. Ideo de ueritate coluba
nascitur. quia ionas columba sonat. In con-
demnatione autem israel ionas ad gentes
mittitur. quod nunue agente peniten-
tia illi in malicia pseuerent. Temporibus
quippe ieroboam regis israel. qui deo dere-
licto. cum populo suo in samaria ydolis
sacrificauerat. ionam prophetam fuisse. his-
toria quarta libri regnorum indicat. Cum
propheta spiritu illuminante. peccatores ciui-
tatis nunue dei misericordiam consequuturos
uideret. ne falsa predicare uideretur. ad de-
nunciandum interitum ciuitatis ire nolebat.
Nam sic deus ad abraham de impietate sodo-
morum locutus est. clamor sodomorum et go-
morreorum uenit ad me. ita et de nunue

dicat. eo quod ascendit clamor malicie
eius ad eum. & quia sententia dei de so-
domis facta minime reuocata est. ita et
ionas aduersum ninueni. platam reuo-
cari nolebat. diuine dispensationis ig-
narus. que salutem hominum ad se conuer-
tentium magis uult quam interitum. Hoc illi
accidit quod et scō helyseo. qui filium su-
nantis mulieris mortuum ignorauit.
Ideo a conspectu dī fugere se ionas pu-
tabat humanū aliquid passus. dicitur
dauid. Quo ibo a spū tuo. et quo a facie
tua fugiam.

I T E O
oyas columba pulcherrima a lius.
naufragio suo passionē dñi pfigurans.
mundū ad penitentiā reuocat. sub nomi-
ne ninue salutē gentib⁹ nunciat.

S **Explicit plogus. Incipit**
JOHAS PROPHETA
FACTVS EST
uerbum domini ad ionā.

filium amathi dicens. Surge uade in nin-
ueni ciuitatē grandē. et predica in ea.
quia ascendit malicia eius coram me.
Et surgit ionas ut fugeret in tharsis a
facie dñi. & descendit in ioppen. et inue-
nit nauē euntē in tharsis. et dedit nau-
lum ei. et descendit in cam. ut iret cū
eis in tharsis a facie dñi. Dñs autē misit
uentū magnū in mare. et facta est tēpe-
stas magna in mari. et nauis picitaba-
tur cōterri. Et timuerunt nauig. et
clamauerunt uiri ad dñm suum. Et mise-
runt uasa que erant in naui in mare.
ut alleuaret ab eis. Et ionas descendit
ad interiora nauis. et dormiebat sopore
graui. & accessit ad eum gubernator.
et dixit ei. Quid tu sopore depineris?
Surge inuoca dñm tuum. si forte reco-
gret dñs de nobis et non pereamus.

Et dixit uir ad collegam suū. Venite mit-
tamus sortēs. et sciamus quare hoc malū
sit nobis. & miserunt sortēs. et cecidit
sors sup ionam. Et dixerunt ad eum. Judi-
ca nobis. cuius rei causa malū istud sit
nobis. Quod opus tuū est et que terra tua
et quo uadis. uel ex quo populo es tu. Et
dixit ad eos. Hebreus ego sum. et
dñm dñm celi ego timeo qui fecit mare
et aridam. Et timuerunt uiri timore
magno. et dixerunt ad eum. Quid hoc
fecisti. Cognouerunt enim uiri quod a
facie dñi fugeret. quia indicauerat eis
ionas. Et dixerunt ad eū. Quid faciem⁹
tibi. et cessabit mare a nobis. Quia
mare ibat et intumescibat. Et dixit ad
eos. Tollite me et mittite in mare. et ces-
sabit mare a uobis. Scio enim ego. qd
ppter me tempestas hec grandis super
uos. Et renugabant uiri ut reuerterent⁹
ad aridam. et non ualebant. quia mare
ibat et intumescibat sup eos. Et clama-
uerunt ad dñm et dixerunt. Quesium⁹
dñe ne peam⁹ in anima uiri istius. et ne
des sup nos sanguinē innocentē. quia tu
dñe sicut uoluisti fecisti. Et tulerunt
ionam et miserunt in mare. et stetit ma-
re a feruore suo. & timuerunt timore
magno dñm uiri. et immolauerunt ho-
stias dño. et uouerunt uota. Et ppara-
uit dñs piscē grandem. ut deglutiret
ionā. Et erat ionas in uentre piscis trib⁹
dieb⁹. et trib⁹ noctib⁹. Et orauit ionas
ad dñm dñm suū de uero piscis. et dixit.
Uamaui de tribulatione mea ad dñm.
et exaudiuit me de uentre inferi. Ua-
maui et exaudiuit uocē meā. et peccasti me
in pfundum in corde maris. et flumen
circumdedit me. Om̄s gurgites tui et
fluctus tui sup me transierunt. et ego

224
dixi. Abiectus sum a conspectu oculorum tuo-
rum. ueruntamen rursum uidebo templum
sanctum tuum. circumdederunt me aque. usque
ad animam meam. Abyssus uallauit me.
pelagus cooptuit caput meum. Ad extre-
ma montium descendi. terre uectes conclu-
serunt me in eternum. et subleuabis de
corruptione uitam meam domine deus meus. Cum an-
gustiaretur in me anima mea domine recor-
datus sum ut ueniat ad te oratio mea. ad
templum sanctum tuum. Qui custodiunt uanita-
tes. frustra misericordiam suam derelinquent.
Ego autem in uoce laudis immolabo tibi.
quicquid uoueri reddam pro salute mea domino.
Et dixit dominus pisci. et euomit ionam in
aridam. Et factum est uerbum domini ad ionam
secundo dicens. Surge uade in ninuen ci-
uitatem magnam. et predica in ea predica-
tionem. quam ego loquor ad te. Et surrexit
ionas. et abiit in ninuen. iuxta uerbum
domini. Et ninue erat ciuitas magna. ta-
nquam dierum trium. Et cepit ionas introire
in ciuitatem itinere diei unius. et clamauit
et dixit. Adhuc quadraginta dies. et ni-
nue subuertetur. Et crediderunt uiri
niniuite in domino. et predicauerunt ieu-
nium. et uestiti sunt sacco a maiore usque
ad minorem. Et puenit uerbum ad regem
niniue. et surrexit de solio suo. et abiectum
uestimentum suum a se. et indutus est
sacco et sedit in cinere. et clamauit et
dixit. in ninue ex ore regis et principum
eius dicens. Homines et iumenta. et bo-
uel et pecora non gustent quicquam. nec
pascantur. et aquam non bibant. et opiantur
sacculi homines. et iumenta clament ad
dominum deum in fortitudine. Et conuertatur
uir a uia sua mala. et ab iniquitate que est
in manibus eorum. Qui scit si conuertatur et
ignoscat deus. et reuertatur a furore ire sue.

et non peccabimus. Et uidit deus opera eorum.
quia conuersi sunt de uia sua mala. et mi-
seratus est dominus super malitiam. quam locutus fuerat
ut faceret eis et non fecit. Et afflictus est ionas
afflictione magna et iratus est. et orauit ad
dominum et dixit. Obsecro domine iunguid non
hoc est uerbum meum. cum adhuc essem in terra
mea. Propter hoc et occupauit. ut fugerem
in tartarus. Scio enim quia tu es deus clemens et
misericors. patiens et multum miserationis.
et ignoscens super malitiam. Et nunc domine
tolle queso animam meam a me. quia melior
est michi mors quam uitam. Et dixit dominus.
Putas ne bene irascaris tu. Et egressus est
ionas de ciuitate. sedit contra orientem ci-
uitatis. et fecit sibi metum ibi umbraculum. et
sedebat subter illud in umbra. donec ui-
deret quid accideret ciuitati. Et preparauit
dominus deus ederam. et ascendit super caput
ionas. ut esset umbra super caput eius. et pe-
tegeret eum. laborauerat enim. Et leti-
tus est ionas super ederam leticia magna. Et
parauit dominus uermem ascensu diluculi. in
crastinum. et percussit ederam et exaruit. Et cum
ortus fuisset sol. precepto domini uento cali-
do et urenti. et percussit sol super caput io-
nas. et estuabat. et petiuit anime sue ut
moreretur et dixit. Melior est michi mo-
ri quam uiuere. Et dixit dominus ad ionam. Pu-
tasne bene irascaris tu super ederam. Et
dixit. Bene irascor ego usque ad mortem.
Et dixit dominus. Tu doles super edera in qua
non laborasti. neque fecisti ut cresceret.
que sub una nocte nata est. et sub una
nocte perit. et ego non parciam ninue
ciuitati magne. in qua sunt plusquam
centum uiginti milia hominum qui
nesciunt quid sit inter dexteram et sini-
stram suam. et iumenta multa. *Explicit Ionas. p.*
Incepit prologus in Micheam ppham.

Memporibus ioathan. et achaz. i ezechie regum iuda. micheam ad hanc prophetiam spiritu sancto repletum fuisse. lectio ipsa demonstrat. sed de supradicto numero regum ioathan et ezechia deo ob religionem placuisse. historia libri quarta regum et secundi paralyomenoy indicat. Achaz uero derelicto deo. ydola samarie et syrie quibus etiam filios suos in sacrificium igni concremandos operuit. consuluisse constat. Quamobrem deus samariam que reges israel et iuda memoratorum simulachrorum superstitione sefellerat increpans. indignationem suam in eam processuram comminat. et populum etiam israel pernicitorem et principibus eius. qui eundem populum fallaci suasionem ad colenda ydola impulerant. ubi insequentibus captiuitatem et interitum affuturum denunciat.

Incipit prefatio in micheam prophetam.

Micheas morasthym coheres christi uastationem annunciat filie lattonis. et obfidionem ponit contra eam. quia maxillam percussit iudicis israel. *Explicit prefatio.*

Incipit liber michee prophetę.
ERBUM.

quod factum est ad micheam morasthym in diebus ioathan achaz ezechie regum iuda. quod uidit super samariam et iherusalem. Audite populi omnes. et attendat terra et plenitudo eius. et sit dominus deus uobis in teste. Dominus de templo sancto suo. quia ecce dominus egredietur de loco suo. et descendet et calcabit super excelsa terre. et consumuntur montes subter eum. et ualles scinduntur sicut cera a facie ignis. sicut aque que decurrunt in precepis. In scelere iacob omnis istud. et in peccatis domus israel. Quod scelus iacob. Nonne samaria. et que excelsa iude. Nonne iherusalem. Et ponam

samariam quasi accruum lapidum in agro. cum plantat uinea. et detrahant in ualle lapides eius. et fundamta eius reuelabo. et omnia sculptalia eius concidentur. et omnes mercedes eius comburentur igni. et omnia ydola eius ponam in perditionem quia de mercedibus meretricis cęrgata sunt. et usque ad mercedem meretricis reuertentur. Super hoc plangam et ululabo. uadam spoliat et nudus. faciam planctum uelut draconum. et luctum quasi structionum. quia desperata est plaga eius quia uenit usque ad uadam. tetigit portam populi mei usque ad iherusalem. In geth nolite annunciare lacrimis. ne ploretis in domo pulueris. Puluere uos conspargite. et transiet uobis habitatio pulchra confusa ignominia. non est egressa que habitat in extru. Planctum domus uicine accipiet ex uobis. que stetit sibi in se. quia infirmata est in bonum que habitat in amaritudinibus. quia descendit malum a domino in portam iherusalem tumultus quadrige stuporis habitantes lacibus. principium peccati est filie syon. quia in te inuenta sunt scelera israel. Propterea dabit emissarios super hereditatem in geth. domus mendacium in deceptionem regibus israel. Adhuc heredes adducam et que habitas in mare. usque odollam ueniet gloria israel. Decaluare et condere super filios deliciarum tuarum. dilata caluicium tuum sicut agnam ducti sunt captiui ex te. Ve qui cogitatus inuitale. et operamini malum in cubilibus uiribus. In luce matutina faciunt illud. quoniam contra dominum est manus eorum. et occupauerunt agros et uolenter tulerunt. et domos rapuerunt. et calumniabant uirum et domum eius. uirum et hereditatem eius. Idcirco hec dicit dominus. Ecce ego cogito super familiam istam malum unde non auferatis colla uestra. et non ambulabitis superbi quoniam tempus pessimum est. In die illa sumet super uos parabola. et cantabit

cantici cum suauitate dicentium. Depptatio
 ne denastati sumus. pars ppli mei cōnuta
 ta ē. Quom̄ recedet a me eū reūtat qui
 regiones uicis diuidat. Prop̄ hoc n̄ erit
 t̄ simels mittens fortes in castrū dñi. O isrl̄
 ne loquamini loquentes. n̄ stillabit sup̄ is
 tos n̄ comp̄hendet confusio dicit domus
 iacob. Nunq̄d abbreviat̄ ē sp̄c dñi. aut
 quales s̄ cogitationes eius. Nonne ūba
 mea bona sunt. cū eo q̄ recte gradit̄. et con
 trario ppl̄s m̄s in adūlarū consurrexit. De
 sup̄ tunicā palliū sustulistis eos. q̄ simpli
 ceter transiebāt cōuertistis in bellū. mul
 res ppl̄i mei eiecistis de domo deliciarū
 suarū. a paruulis earū tulistis laudē me
 ā in p̄pectū. Surgite et ite quia n̄ habe
 tis hic requiē. propter imundiciā eī. cōrū
 p̄t̄ putredine pessima. Vanā non eēm
 ur habens sp̄m. et mendaciū potiū loqut
 rer. Stillabo t̄ in uinū et in ebrietatē. et e
 rit sup̄ quē stillatur ppl̄s isrl̄. Congrega
 tione congregabo iacob. totum te in uinū
 conducam. reliquias isrl̄ parte. ponā illū
 quasi gregē in ouili. quasi pecus i medio
 caularū. tumultuabunt̄ a multitudine
 hominū. Ascendet enī pandens trā ante
 eos. diuident et transibunt p̄ p̄ortā. et trās
 ibunt p̄ eam. et transibit rex eorū coram
 eis. et dñs in capite eorū. Et dixit. Audi
 te principes iacob. et duces domus isrl̄.
 Nunq̄d n̄ ur̄m ē scire iudiciū. qui odio
 habetis bonū et diligitis malum. Qui
 uolent̄ tollat̄ pelles eorū desup̄ eis. &
 carnē eorū desup̄ ossibus eorū. Qui come
 dent carnē ppl̄i mei. et pellē eorū desuper
 excorauerunt. et ossa eorū confregerunt.
 et conciderunt sic in lebetē. et quasi carnē
 in medio ollē. Tunc clamabunt ad dñm
 et n̄ graudiet eos. et abscondet faciem
 suā ab eis in tempore illo. sicut nequiter

egerunt in aduentionib⁹ suis. Hec dicit
 domini sup̄ p̄phetas qui seducunt ppl̄m
 meū. qui mordent dentib⁹ suis et p̄dicant
 pacem. et si quis n̄ dederit in ore eorū quippiā.
 sc̄ficant sup̄ eū p̄tū. Prop̄ta nox uobis
 p̄ uisione erit. et tenebre uobis p̄ diuinati
 one. et occūbet sol sup̄ p̄phetas. et obtene
 brabit̄ sup̄ eos dies. et confundent̄ q̄ uident
 uisiones. et confundent̄ diuini. et opient
 uult⁹ suos om̄s quib⁹ n̄ ē responsū dī. Ve
 ruitam̄ ego replet⁹ sum fortitudine sp̄c.
 dñi iudicio et uirtute ut annuncie iacob
 scelus suū. et isrl̄ peccatū suū. Audite hec
 principes domus iacob. et iudices domus
 isrl̄. qui abhominamini iudiciū et om̄ia
 recta pueritas. qui edificatis syon in san
 guinibus. et iherlm̄ in iniquitate. Princi
 pes eius in muneribus iudicabant. et sa
 cerdotes eī in mercede docebant. et p̄phet̄
 eī in pecunia diuinabant. et sup̄ dñm re
 quiescebant dicentes. Nunq̄d n̄ dñs in
 medio nr̄m. Non ueniunt sup̄ uos mala.
 P̄pter hoc causa ur̄i syon quasi ager arabi
 tur. et iherlm̄ quasi aceruus lapidū erit.
 et mons templi in excelsa siluarū. Et in uo
 uissimo die r̄u erit mons domi dñi prepa
 ratus in uertice montū et sublimis sup̄
 colles. et fluent ad eū om̄s ppl̄i. et p̄perab̄t
 gentes multe et dicent. Venite ascendam⁹
 ad montē dñi. et ad domū dī iacob. et do
 cebit nos de uis suis. et ibim⁹ in semitas
 eius. quia de syon egredietur lex. et uerbū
 dñi de iherlm̄. Et iudicabit in te ppl̄os
 multos. et corripiet gentes fortes usq; ad
 longinquū. et confident gladios suos in
 uomeres. et hastas suas in ligōnes. Non
 sumet gens adūsus gentē gladiū. et non
 discent ultra belligerari. & sedebit uir
 subē uinea suā. et subē ficū suā. et nō
 erit qui exterrat. quia os dñi exercitū

loquuntur est. quia omnis populi ambulabunt. unusquisque in nomine dei sui. nos autem ambulabimus in nomine domini dei nostri in eternum & ultra. In die illa congregabo claudicantes. dicit dominus. et ea quae ceciderunt colligam. et quae afflueram. et ponam claudicantes in reliquias. et ea quae laborauerunt in gentem robustam. et regnabit dominus super montem syon. & hoc nunc et usque in eternum. Et tu turris gregis nebulosa filiae syon. usque ad te ueniet. et ueniet potentas prima regum filiae iherusalem. Hunc quare merore contraheris. Numquid rex non est tibi. aut consiliarius tuus perire. quia comprehendit te dolor sicut parturientem. Dole et satage filia syon. quasi parturiens. quia non egredieris de ciuitate. et habitabis in regione et uenies usque ad babilonem. Ibi liberaberis. ibi redimet te dominus de manu inimicorum tuorum. & non congregate sunt super te gentes multae. quae dicunt lapidetur. et aspiciat in syon. oculis nostris. Ipsi autem non cognouerunt cogitationes domini. & non intellexerunt consilium eius. quia congregabit eos sicut fenem areae. Surge et circura filia syon. quia cornu tuum ponam ferreum. et ungulas tuas ponam creas. & comminues populos multos. et interficiam domino rapinas eorum. et fortitudinem eorum domino uniuersae terrae. Hunc uastaberis filia latronis. obsidione posuerunt super nos. iniurga peruenit matrem illam iudicis israel. Et tu bechleem effrata paruulus in milibus iude. & te michi egredietur qui sit dominator in israel. & egressus eius ab inicio a diebus eternitatis. Propter hoc dabit dominus eos usque ad tempus. in quo parturiens pariet. et reliquiae simae eius conuertentur ad filios israel. et stabit et pascet in fortitudine domini. in sublimitate nominis omni dei sui. Et conuertentur quia non magni

cabitur. usque ad terminos terrae. et erit iste par assyrijs. cum uenerit in terram nostram. et quando calcauerit in domibus nostris. Et suscitabimur super eum septem pastores. et octo primates hominum. et pascet terram assur in gladio. et terram nemroth in lanceis eius. & liberabit ab assur cum uenerit in terram nostram. et cum calcauerit in finibus nostris. & erunt reliquiae iacob in gentibus in medio populorum multorum. & quasi ros a domino. et quasi stille super herbam. quae non expectat uentum. et non prestolatur filios hominum. Et erunt reliquiae iacob in gentibus in medio populorum multorum. quasi leo in uentibus siluarum. et quasi catulus leonis rugiens in gregibus pecorum. qui cum transierit. et cum calcauerit et ceperit. non est qui eruat. Et exaltabitur manus tua super hostes tuos. et omnes inimici tui intrebunt. Et erit in die illa dicit dominus. auferamequos tuos de medio tui. et dispartiam quadrigas tuas. et partem ciuitates terre tuae. et destrua omnes munitiones tuas. et auferam maleficia de manu tua. et diuinationes non erunt in te. & purificam sculpula tua. et statuas tuas de medio tui. et non adorabis ultra opera manuum tuarum. et euellam lucos tuos de medio tui. et coeteram ciuitates tuas. et faciam in furore et in indignatione ultionem in omnibus gentibus quae non audierunt. Audite quae dominus loquitur. Surge contende iudicio aduersum montes. et audiant colles uocem tuam. Audiant montes iudicium domini. et fortia fundamenta terrae. quia iudicium domini cum populo suo. et cum israel diiudicabitur. Popule meus quid feci tibi. & quid molestus fui tibi. Responde michi. Quia eduxi te de terra egypti. & de domo seruentium liberaui te. et misi ante faciem tuam moysen. et aaron et maria. Populus meus memore queso quid fecerit

balach rex moab et quid responderit ei ba-
laam filius beor. de sechim usq; ad galgalā.
ut cognosceret iusticias dñi. Quid dignum
offeram dño? Curuabo genu dō excelsō. Nū-
quid offeram ei holocaustomata. et utculos
anniculos? Nūquid placari potest dñs
in milib; arietum. aut in mutis milib; hircō-
rum pinguiū? Nūquid dabo primogenitū
meū p scelere meo. fructū uentris mei pro
peccato anime meę? Iudicabo t̄ o homo
quid sit bonū. et quid dñs req̄rat a te. Vt
q; facere iudiciū. et diligere misericordiam. et
sollitū ambulare cū deo tuo. Vox dñi ad
ciuitatē clamat. et salus erit timentibus.
nom̄ tuum. Audite tribus. et quis appro-
babit illud? Adhuc ignis in domo impi-
thelauri iniquitatis. et mensura minor
ut plena. Numquid iustificabo staterā
impiā. et sacelli pondera dolosa in quib;
diuites eius repley sunt iniquitate. et ha-
bitant es in ea loquebant̄ inuidatiū.
& lingua eoy fraudulenta in ore ipsorū.
Et ego ergo cepi te percutere p̄datione sup
peccatis tuis. Tu comedes et n̄ saturaberis.
et humiliatio tua in medio tuy. et appre-
hendes et n̄ saluabis. et quos saluaueris
in gladio dabo. Tu seruabis et n̄ metes.
tu calcabis oliuā et non ungueris oleo.
et mustū & n̄ bibes unū. Et custodisti pre-
cepta amri. et om̄e opus domus achab.
& ambulasti in uoluptatib; eoy ut dare
te in p̄dationē. et om̄s habitantes in ea
in sibilum. et obp̄brū ppli mei portabis.
Ve in. quia factus sum sicut qui colligit
in autumno racemos undemę. non ē
botrus ad comedendū. P̄coquas ficus
desiderauit anima mea. p̄st̄ sēs de terra.
et rectus in hominib; non est. Om̄s in
sanguine insidiantur. uir fr̄m suum
uenat̄ ad mortē. Malū manū suarū

diciunt bonū. princeps postulat. et iu-
dex in reddendo est. et magi loquunt̄ ē
desiderium anime sue. et turbauerūt eum.
Qui optant̄ ē in eis. quasi palurus. et q̄
rectus ē quasi spina de sepe. Dies specula-
tionis sue uisitatio tua uenit. n̄c erit
uastitas eoy. Nolite credere amico. et
nolite confidere in duce. Ab ea que dor-
mit in sinu tuo custodi claustra ouis tuy.
quia fili; contumeliā facit patri. filia cō-
surgit aduersus matrē suā. et nurus
contra soctū suā. inimici hominis dome-
stici est. Ego autē ad dñm aspiciam. et ex-
pectabo dñm saluatōrē meū. Audiet me
dñs d̄s meus. Ne leteris sup me inimica
mea. quia cecidi consurgam. Cum sede-
ro in tenebris. dñs lux mea est. Nam
dñm portabo qm̄ peccauit. donec iudicet
causam meam. et faciet iudiciū meum.
Educat me in lucem. uidebo iusticiā eius.
et aspiciet me inimica mea. et opietur con-
fusione. que dicit ad me. Vbi ē dñs d̄s tuus?
Ocli mei uidebunt in ea. nunc erit in con-
culatione. ut lutū platearum dies. ut
edificentur macerę tuy in die illa. Lon-
ge fiet lex in die illa. et usq; ad te ueniet
de assur. et usq; ad ciuitates munitas.
et a ciuitatibus munitis usq; ad flum̄.
et ad mare de mari. et ad montē de mon-
te. Et erit terra in desolationē p̄pter ha-
bitatores suos. et p̄pter fructum cogita-
tionum eoy. Pascet populū tuum in uinga
tua. et gregem hereditatis tue. habitan-
tes solos in saltu. In medio carmeli
pascunt̄ basay. et galaad iuxta dies
antiquos. Sedm̄ dies egressionis tue. de
terra egypti. ostendam ei mirabilia. Vide-
bunt gentes. et confuidentur sup om̄i
fortitudine sua. ponent manus super
os. aures eoy surde erunt. Lingent pul-

uerum sicut serpens. uelut reptalia terrę
perturbabuntur de cubibus suis. Dñm dñm
nr̄m desiderabunt. et timebunt e. Quis
D̄s similis tui. qui auferit iniquitatē. et
transfert peccatum reliquiarū heredita
tis tuę. Non imminuet ultra furore suū
qm̄ uolens misericordiam. et reuertetur. et mi
sererebitur nostri. Deponet iniquitates
nr̄as. et piciet in pfundū maris om̄ia pec
cata nr̄a. Dabis ueritatē iacob. misericordiam
abraham. que uirasti patrib̄ nr̄is a die
bus antiquis. *Explicit michęas prophētia.*

N *Incipit plogus in naum pphetam.*
aum pphetā ante aduentum regis
assyrioz qui populum isrl̄ captiuū
in suā regionē transtulerat fuisse. hebre
ouum traditio confirmat. Siquidē in fine
hui⁹ lectionis. p̄dicti regis aduentum idē
pph̄a annunciare monstrat. Sed cum ha
bitatoribz niniue iona interitū ciuitatis
p̄dicante ne diuina ira deuinciatum
interitū sustinerent peccata corū. et im
pietatis penitentia egissent. accepta di mi
scdia. grauioribus se criminibz implicare
cepunt. Qua de causa memoratus pph̄a
spū dī plenus. iudicium dī annuncians.
ita ē loquitur. D̄s zelans et ulciscens dñs.
Jam enim decem tribus ab assyrijs ductę
fuerant in captiuitatē sub ezechia rege
iuda. sub quo etiā nunc in consolatione
ppli transmigrati aduersum ninuiem ui
sio cernit. Hęc erat parua consolatio tā
his qui assyrijs seruebant. quā reliquis
qui sub ezechia de tribu iuda et beniam
in ab hisdem hostibz obsidebant ut audi
rent assyrios quoq; caldeis eē capiendos.
sicut in consequētibz libri hui⁹ demonstra
bimus. Sciendum autē. quod ninue in
nr̄a lingua de hebreo speciosa sonat. Spe
ciosus autē hic mundus dicit. et apud

grecos. κοσμος. ob ornatum nom̄ accep.
et quicquid nē aduersus ninuiem dicit. de
mundo figuratiter predicatur. Quā ob cau
sam et assumptio quā septuaginta posuerit.
apud hebreos massa pontis. id est graue on.
et quod eam aduersus quā pph̄atur pre
mat. nec sinat deuiare ceruicē. Simul et
hoc attendendū. quod hec ipsa uel assūp
tio. ut onus. ut pond⁹ pph̄etę uisio sit.
Non enim loquit in extasi ut montanus
et prisca. maxnullag. delirant. sed quod
pphetat liber est uisionis. intelligens uni
uersa que loquit. et pondus hostiū faciēs
sua uisione. De consummatione utiq; mun
di scdā in consolatione scōrum pph̄etia ter
tatur. ut quecumq; in mundo uideret qua
si preteritū et caduca contemnant. et
preparant se ad iudicij diem. ubi utro
aduersum ueros assyrios futur⁹ ē dñs.

N *Naum consolator Prefatio in naum pph̄.*
urbis. increpat ciuitatem sanguinū.
et post euerzionē illius loquit. Ecce sup
montes pedes euglicantis et annuncian
tis pacem. *Explicit prefatio. Incipit*

na y o i p r o p h e t a .

N *U* **S**

ninue. liber uisio
nis naum helchetai.
Deas emulato. et ulci
cens dñs. ulciscens dñs et habens furore.
ulciscens dñs in hostes suos. et irascens
ipse inimicus suus. Dñs paciens. et magn⁹
fortitudine. et mundans faciet innocentē.
Dñs in tempestate et turbine ire eius.
et nebulę puluis pedū eius. increpans
mare et exsicans illud. et oīa flumina
ad desertum deducens. Infirmat ē basan
et carmelus. et flos lybani elanguit. Mon
tes commoti sunt ab eo. et colles desola
ti sunt. et contremuit terra a facie

cui. et orbis et omnes habitantes in eo. An
 te faciem indignationis eius quis stabit.
 et quis resistet ira furoris eius. Indigna
 tio eius effusa est ut ignis. et petre dissoluti
 sunt ab eo. Bonus dominus et confortans in
 die tribulationis. et sciens sperantes in se.
 Et in diluuiio pretereunte consummatione
 faciet loci eius. et inimicos eius persequantur
 tenebre. Quid cogitatis contra dominum. Con
 summatione ipse faciet. Non consurget
 duplex tribulatio. quia sicut spine semu
 cem complectuntur. sic conuiuuii eorum pa
 riter potantur. Consummentur quasi stipy
 la. ariditate plena. Ex te ibit cogitans
 contra dominum malicia. mente pertractans pre
 uaricatione. **Hec dicit dominus.** Si perfecti fue
 rint et ita plures. sic quoque attondentur
 et pertransibunt. **Afflaxi te.** et non affligam
 te ultra. Et ne conteram uirgam eius de dor
 so tuo. et uincula tua dirumpam. et preci
 piet dominus super te. Non seminabitur ex no
 mine tuo amplius. De domo dei tui. inter
 ficam sculptile et conflatile. Pona sepul
 chrum tuum. quia inhonoratus es. Ecce super
 montes pedes euangelizantis. et annun
 ciantis pacem. **Celebra uida festiuitates**
 tuas et redde uota tua. quia non adiciet ul
 tra ut pertranscat inter te belial. uniuersus uir
 tute. Ascendit qui dispingat coram te. qui
 custodiat oblatione. Contemplare uiam.
 conforta lumbos. roborata uirtute ualde.
 quia reddidit dominus superbiam iacob. sicut
 superbiam israel. quia uastatores dissipauerunt
 eos. et propagines eorum coruperunt. **Uipe**
 fortium eius igitus. uiri exercitum eius in coc
 cinea. **Ignem** habent currus in die prepa
 rationis eius. et agitatores consopiti sunt.
 in itineribus conturbati sunt. quadrigae
 eius collise sunt in plateis. **Aspectus eorum**
 quasi lampades. quasi fulgura discurren

tia. **Recordabitur** fortium suorum. ruent
 in itineribus suis. **Velociter** ascendent mi
 ros eius. et preparabitur umbraculum
 brachium. **Pore** fluuioy apertae sunt. et templum ad
 solium dirutum. et miles captiuus abductus
 est. et ancille eius inuabuntur gementes ut
 columbe. murmurantes in cordibus suis.
 Et nunc quasi piscina aquarum aquae eius.
 ipsi uero fugerunt. **Stare** stare. et non est qui
 reuertatur. **Diripite** argentum diripite au
 rum. et non est finis diuiciarum. et omnibus ua
 sis desiderabilibus. **Dissipata** et scissa. et
 dilacerata. et cor tabescens. et dissolutio
 genuculorum. et defectio in cunctis rebus.
 et facies omnium sicut nigredo olgae. **Vbi**
 est habitaculum leonum. et pascua catulorum
 leonum. **Ad** quam ibit leo ut ingrederetur
 illuc catulus leonis. et non est qui exerceat.
Leo cepit sufficienter catulis suis. et neca
 uit leonem suum. et impleuit preda spelun
 cas suas. et cubile suum rapina. **Ecce** ego
 ad te dicit dominus exercituum. et succendam
 usque ad fumum quadrigas tuas. et leuicu
 los tuos comedet gladius. et extermina
 bo de terra predam tuam. et non audietur
 ultra uox nuntiorum tuorum. **Ve** ciuitas
 sanguinum uniuersa mendacium. dilacera
 tione plena. non recedet a te rapina. **Uox**
 flagelli. et uox impetus rotae et equi firmi
 tis. et quadrigae feruentis. et equitatis ascen
 dentis. et micantis gladii. et fulgurantis
 hastae. et multitudinis interfecte. et grauis
 ruine. nec est finis cadauerum. **Et** conuenit
 in corporibus suis propter multitudinem for
 nicationum. meretricis speciose. et gratiae.
 et habentis maleficia. que uendit gentes
 in fornicationibus suis. et familias in malefi
 cys suis. **Ecce** ego ad te dicit dominus exercituum.
 et reuelabo pudenda tua in facie tua. et
 ostendam gentibus nuditatem tuam. et regibus

ignominiam tuam et perniciam super te ab
 hominationes et contumelias te afficiam.
 Et ponam te in exemplum et erit
 omnis qui uiderit te resiliet a te et dicet.
 Vastata est nimue. Qui commouebit super
 te caput. Unde queram consolationem tui.
 Numquid melior es ab alexandria prophetarum
 que habitat in fluminibus. Aquas in
 circuitu eius. Cui diuicis mare. aquas
 muri eius. Ethiopia fortitudo eius. et egyp-
 tus. et non est finis. Africa et libies in au-
 xilio eius fuerunt. sed et ipsa in transmi-
 gratione ducta est in captiuitatem. Paruuli
 eius elisi sunt in capite omnium uarum. et
 super inultos eius miserunt sortem. et omnes
 optima eius et confusi sunt in compedibus.
 Et tu ergo inebriaberis et eis despecta. et tu
 queret auxilium ab inimico. Omnes munitiones
 tue sicut ficus cum grossis suis. si con-
 cussa fuerint cadent in os comedentis.
 Ecce populus tuus. mulieres in medio tue.
 Inimicus tuus adaptionem pandentur por-
 te terree tue. deuorabit ignis uectes tuos.
 Aquam propter obsidionem hauri tui. et extru-
 mitiones tuas. Intra in lutum et calca.
 subigens tene laterem. ibi comedet te ignis.
 Peribit gladio. et deuorabit te ut bruchus.
 Congregare ut bruchus. multiplicare ut
 locusta. plures fecisti nationes tuas. quam
 stelle sunt celi. Bruchus expansus est et auo-
 lauit. custodes tui quasi locustas. et par-
 uuli tui quasi locustas. locustarum que con-
 sidunt in sepibus in die frigoris. Sol ortus
 est et auolauerunt. et non est cognitus loc-
 carum ubi fuerunt. Dormitauerunt
 pastores tui rex assur. sepelientur prin-
 cipes tui. Latitant populus tuus in
 montibus. et non est qui congreget. Non
 est obscura contritio tua. pessima est plaga
 tua. Omnes qui audierunt auditionem tuam.

compresserunt manus super te. quia super quem
 non transit malicia tua semper. **Explicit**

Ysaia ppha. Incipit prologus i abacuc pph.

Abacuc ppheta amplexans. uel ex eo quod
 amabilis domini fuit. uocatur amplexatio.
 uel quod in certam cum deo congregatur ample-
 xans. id est luctantis fortitudo uocabulum.
 Nullus enim tam audaci uoce ausus est deum
 ad disceptionem iusticie puocare. cur in re-
 bus humanis et mundi istius tanta uer-
 setur iniquitas. Hic in principio uoluminis
 sui describit diabolum cum membris suis. in
 fine uero pronunciat aduentum passionem domini
 saluatoris. Nam de quo alio quam de christi
 aduentu qui futurus fuerat intelligit di-
 cere. et respondit dominus ad me et dixit in-
 scribe uisum in libro apte ut assequatur
 qui legit ea. quia adhuc uisio ad tempus.
 et orietur in fine et non inuacuum. si tardauerit
 sustine eum. quia ueniens ueniet et non mora-
 bitur. De passione autem et cantico cui
 nisi domino dicit. domine audiui auditionem tuam
 et timui. domine consideravi opera tua et expanui.
 Quid enim hoc est nisi precognita noue ac re-
 pentine salutis hominum ineffabilis ammi-
 ratio. In medio diuum animalium cognosce-
 ris. quid est nisi aut diuorum testamentorum
 aut in medio duorum lactonum. aut in medio
 moysi et helye. cum illo in monte sermo-
 cinantium. Dum appropinquauerunt an-
 ni cognosceris. in aduentu temporis os-
 tenderis. Quod autem dicit conuia in mani-
 bus eius. quid est nisi tropheum crucis.
 Vocabulum autem saluatoris hic ppheta
 proprie ponit. dicens. ego autem inquit in
 domino crucifixo. gaudebo in deo ihu meo.
 quod est nobis amicum et dulce. et nomina-
 re et predicare. **I t e o alijs**

Abacuc luctator fortissimus
 et rigidus stat super custodia suam.

et figit manū sup munitionē. ut xp̄m
in cruce contempletur et dicat. Opuit ce-
los gl̄a eius. et laudis eius plena ē terra.
Splendor eius ut lux erit. cornua in manib⁹
eius. ibi abscondita ē fortitudo eius.

Explicit prolo 6 vs. Incipit

abacuc proph̄a.

N. V. S.

quod uidit abacuc
ppheta. Usquequo

dñe clamabo et n̄ exaudies. uociferabor ad
te um patiens et n̄ saluabis. Quare ostē-
disti in iniquitatē et labore uidere predā
& iniusticiam contra me. Et factū est iu-
diciū et contradictio potentior. propter
hoc lacerata ē lex. et n̄ puenit usq. ad finē
iudiciū. quia impius preualet aduersus
iustū. p̄pterea egredietur iudiciū puer-
sum. Aspice in gentib⁹ et uide. et am-
miramini et obstupescite. quia opus
factum ē in dieb⁹ ur̄is quod nemo crederet
cum enarraretur. quia ecce ego suscita-
bo chaldeos gentē amarā. et uelocē am-
bulantē sup altitudinē terr̄. ut pos-
sideat tabernacula n̄ sua. Horribilis
et terribilis ē ex semetipsa iudiciū et
onus ei⁹ egredietur. Leuiorel pardis equi
eius. et uelociorel lupis uestigis. et dif-
fundentur equites eius. Equites namq. ei⁹
de longe ueniunt. uolabunt quasi aquila
festinans ad comedendū. Omnes ad pre-
dam ueniunt. facies eorum. uent⁹ urens.
& congregabit quasi harenā captiuitatē.
et ipse de regibus triumphabit. et ty-
ranni ridiculi eius eius erūt. Ipse sup
omnē munitionē ridebit. et comporta-
bit aggerē et capiet eam. Tunc mutabit
sp̄. et p̄transibit et corruet. Hec ē forti-
tudo eius dī sui. Numquid n̄ tu a prin-
cipio dñe d̄s meus. sc̄e m̄s et n̄ mouem̄.

Dñe in iudiciū posuisti eū. et forte ut cor-
ripere fundasti eū. Mundi sunt oculi
tui ne uideas malū. et respicere ad iniq-
tatē non poteris. Quare n̄ respicias sup
iniquē agentes. et taces deuorante im-
pio iustiorē se. Et facies homines q̄si
piscis maris. et quasi reptile n̄ habens
principē. totum in hamo subleuabit. Texit
illud in sagena sua. et congregabit in rete
sui. sup hoc letabit et exultabit. p̄pt̄ea
immolabit sagene sue. et sacrificabit
reti suo. quia in ipsis inuassata ē pars ei⁹.
et cibus eius electus. Propter hoc ḡ ex-
pandit sagenam suā. et semp̄ gentes int̄-
ficere n̄ cessat. Sup custodia mea stabo.
et figam gradum sup munitionē. et contē-
plabor. ut uideam quid dicat m̄. et quid
respondeat ad arguentē me. Et respondit
m̄ dñs et dixit. Scribe uisum et explana
eū sup tabulas. ut p̄currat qui legerit
eum. quia adhuc uisus p̄cul. et apparebit
in finē et n̄ mentiet. si motam fecerit ex-
pectabo illū. quia ueniens ueniet et n̄
tardabit. Ecce qui incredulus ē non erit
recta anima eius in semetipso. iustus autē
in fide sua uiuet. Et quom̄ unū potan-
tē decipit. sic erit uir supbus et n̄ decora-
bitur. quia dilatauit quasi infernus animā
suā. et ipse quasi mors n̄ adimplet. Et con-
gregabit om̄s gentes ad se. & coaceruabit
ad se om̄s populos. Numquid n̄ omnes isti
sup eum parabolam sumunt. et loquelā
cognatū eius. & dicēt. Ve ei qui mul-
tiplicat n̄ sua. Usquequo aggrauat con-
tra se densū lutū. Numquid n̄ repente
consurgeunt qui mordeant te. et suscita-
buntur lacerantes te. et erit in rapinā
eis. quia tu spoliasti gentes multas. spo-
liabunt te om̄s qui reliqui fuerint de
poplis. p̄pt̄er sanguinē hominis. et

iniquitate terre et ciuitatis. et omnium habitantium in ea. **Ve** qui congregat auariciam malam domui sue. ut sit in excelsis iudicium eius. et liberari se putat de manu mali. Cogitasti confusionem domui tue. concidisti populos multos. et peccauit anima tua. quia lapis de pariete clamabit. et lignum quod inter iuncturas edificiorum est respondebit. **Ve** qui edificat ciuitatem in sanguinibus. et preparat urbem in iniquitate. Numquid non hec a domino sunt exercituum. Laborabunt enim populi in multo igni. et gentes in uacuam et deficient. quia replebitur terra ut cognoscat gloriam domini. quasi aque operientes mare. **Ve** qui potum dat amico suo. mittens fel suum et inebrians ut aspiciat nuditatem eius. Repletus est ignominia. **psalms**. bibe tu quoque et consopire. Circumdabit te calix dextere domini. et uomitatus ignominie super gloriam tuam quasi iniquitas lybani operiet te. et uastitas animalium deturbebit eos. de sanguinibus hominum et iniquitate terre. et ciuitatis. et omnium habitantium in ea. Quid prodest sculpale quia sculpsit illud fictor suus. conflatile et imaginem fallam. quia spauit in figmento fictor eius. ut faceret simulachra muta. **Ve** qui dicit ligno expugnare. surge lapidi tacerit. Numquid ipse docere poterit. ecce iste cooptus est auro et argento. et omnis spiritus non est in uisceribus eius. Dominus autem in templo sancto suo. sileat a facie eius omnis terra. **Oratio abacuc prophete per igno-**

Omnis audiui audicionem tuam rationibus et timui. Domine opus tuum in medio annorum uiuifica illud. In medio annorum notum facies. cum iratus fueris. misericordie recordaberis. Dominus ab austro ueniet. et sedes de monte pharai. **Diapsalma.**

Oportet celos gloria eius. et laudis eius plena

est terra. Splendor eius ut lux erit. cornua in manibus eius. Ibi abscondita est fortitudo eius. ante faciem eius ibit moyses. Egredietur diabolus ante pedes eius. stetit et inuisus est terram. Asperit et dissoluit gentes. et conuersa sunt montes sancti. Incuruati sunt colles mundi. ab itineribus ceteritatis eius. Pro iniquitate uidi tentoria ethiopi. turbabunt pelles terre madian. Numquid in fluminibus uacuas es domine. aut in fluminibus furor tuus. uel in mari indignatio tua. Qui ascendis super equos tuos. et quadriga tue saluatio. Suscitans suscitabis arcum tuum. iuramenta tribubus que loquitur es. **Fluuios** scindes terre. **U**iderunt te et doluerunt montes. gurges aquarum transiit. Dedit abyssus uocem suam. altitudo manus suas leuauit. Sol et luna steterunt in habitaculo suo. in luce sagittarum tuarum ibunt. in splendore fulgurantis hastae tue. In fremitu concalcabis terram. in furore obstupescies gentes. Egressus es in salutem populi tui. in salutem cum christo tuo. Percussisti caput de domo impij. denudasti fundamentum usque ad collum. **Diapsalma.** **M**aledixisti sceptris eius. capita bellatorum eius. uenit turbatus ut turbo. addispendium me. Excitatio eorum sicut eius qui deuorat pauperem in abscondito. **V**iam fecisti in mari equus tuus. in luto aquarum multarum. **A**udiu et conturbatus est uenter meus. a uoce contremuerunt labia mea. **I**ngredietur putredo in ossibus meis. et subter me scateat. ut requiescam in die tribulationis. et ascenda ad populum accensum nostrum. **F**icus enim non florebit. et non erit germine in uineis. **M**entietur opus oliu. et arua non afferent cibum. **A**bscedet de ouili pecus. et non erit armentum in presepibus. **I**go

autem in dño gaudebo: et exultabo in dño
ihū meo. Ds dñs fortitudo mea. et ponet
pedes meos quasi ceruorū: et sup excelsa
mea deducet me uictor: ut psalmis canent.

Explicit abacuc ppha. Incipit prologus in

Tradunt hebrei sophoniam ppham
cuiuscumq; pater ut auus ponat
in titulo. ipsos quoq; pphetas fuisse. vñ
de et amos unū de duodecim pphetis. qui
dixit n̄ sum ppheta. nec filius pphę. sed
pastor caprarū. uellicans sicamina patris
nom̄ n̄ habere. Hoc si uerū ē sophonias
ppheta generatione ut ita dicā pphetica.
et glōsa maiorū suorū stirpe generatus ē.
et sub ioseph rege iuda p̄dicauit. Habuit
enim patre chusi. auū godoliam. proa-
uum amasiam. attauū ezechiam. et ta-
lem quadrigam ipse uelut extremus
auriga compleuit. Nōm̄ sophoniā. alij
spectam. alij archanū dñi transtulerūt.
Sive igitur spectam sive absconditum
dñi interpretatur. utriq; pphę ē uentū.
Dicit enim et ezechielz fili hominis. specu-
latorē dedi te domui isrl̄. Iste ḡ ppheta
qui erat in specula et in sublimibz cōstitu-
tus. et nouerat mysteria dñi. filius erat
chusi. qui interpretat̄ humilitas. Habebat
auū godoliam. qui dicit̄ magnitudo do-
mini. et pauū amasiam q̄ et ipse uertit̄
in sermonē dñi. attauū ezechiam qui
sonat fortitudinē dñi. De fortitudine ita
q; dñi natus ē sermo dñi. de sermone
dñi nata ē magnitudo dñi. et de mag-
nitudine dñi nata ē humilitas. Et cū
uenerit aliquis ad p̄fectum. dicat quān-
sum dignus uocari ap̄ls. ut illud in
psalmis. Dñe non ē exaltatū cor meū.
neq; elati s̄ ocli mei. Item a l i v s.

Sophomas speculator et archanoꝝ
dñi cogitor. audit clamorē a porta

piscium. et ciulati a sedā. et conuentionē
a collibus. Indicit quoq; ululatiū habita-
toribus pile. quia conuocant om̄s ppl̄s
chanaan. dispersi sunt uniuersi q̄ in uolu-
ti erant argento.

Explicit prologus.

Incipit Sophonias.

propheeta.

ERUBI.

dn̄i quod factum ē

ad sophoniam. filium chusi. filij godoliz.
filij amasie. filij ezechie. ^{indictō}
iosie. filij amos regis iuda. Congregans
congregabo omnia a facie terre dicit dñs.
congregans hominē et pecus. congregas
uolatile celi et pisces maris. et ruine im-
piorum erunt. Et disperdam homines a
facie terre dicit dñs. et extendam manū
meam sup iudam. et sup om̄s habitatores
iberlin. et disperdam de loco hoc reliquias
baal. et nomina edificiorū cum sacerdoti-
bus. et eos qui adorant sup tecta mili-
ciā celi. et adorant et uiuant in dño. et
uiuant in melcho. et q̄ auertunt de post-
tergum dñi. et qui n̄ quesierunt dñm. nec
inuestigauerunt eum. Silete a facie do-
mini di. quia iuxta est dies dñi. quia
p̄parauit dñs hostiam. scificauit uoca-
tos suos. Et erit in die hostie dñi uisi-
tatio sup principes. et sup filios regis. et
sup om̄es qui induti sunt ueste p̄grina.
Et uisitabo sup om̄ē qui arrogat̄ ingre-
ditur sup lumen in die illa. qui complet
domū dñi. di sui iniquitate & dolo. Et erit
in die illa dicit dñs. uox clamoris a porta
piscium. et ululat̄ a sedā. et conuocatio mag-
na a collibus. Ululate habitatores pile.
cūcunt om̄s ppl̄s chanaan. dispererunt om-
nes in uoluta argento. Et erit in tēpore
illo scrutabor iberlin in lucernis. et uisi-
tatio sup uiros defixos in fecibus suis.

qui dicunt in cordib⁹ suis n̄ faciet bene do-
minus. et n̄ faciet male. & erit fortitudo
eorum in direptione. et domus eorū in
desertum. et edificabunt domos et non
habitabunt. et plantabunt uineas et
non bibent unum earū. Juxta ē dies
dñi magnus. iuxta et uelox nimis. Vox
diei dñi amara. tribulabitur ibi fortis.
Dies ire dies illa dies tribulationis et angu-
stie. dies calamitatis et miserie. dies tene-
brarum et caliginis. dies nebulę et turbi-
nis. dies tūbe et clangorū. sup ciuitates
munitas. et sup angulos excelsos. Et tri-
bulabo homines et ambulabunt ut ceca.
quia dño peccauerunt. et effundet san-
guis eorū sicut humus. et corpus eorum
sicut stercola. Sed et argentū et aurū eorū
n̄ poterit liberare eos. in die ire furoris
dñi. In igne zeli eius deuorabit omnis
tertia. quia consummationē cum festinati-
one faciet cunctis habitantib⁹ terram.
Conuenite congregamini gens n̄ amabi-
lis. priusquā pariat uisio. quasi puluere
transierit diem. antequā ueniat super
nos ira furoris dñi. Querite dñm omnes
mansueti terre. qui iudiciū eius estis
opati. Querite iustū querite mansuetū
si quom̄ abscondamini in die furoris dñi.
quia gaza destructa erit. et ascaloy in
desertum. Azotum in meridie cecidit.
et accaroy eradica-bit. Ve q̄ habitatis
funiculū maris. gens pditorum. Verbū
dñi sup uos chanaan. terra philistin. et
dispdam te ita ut n̄ sit inhabitator. &
erit funiculus maris requies pastorū
et caule pecorū. et erit funicul⁹ ei qui re-
manserit de domo iuda. Ibi pascetur
in domibus ascalonis. ad uespam requi-
escent. quia uisitabit eos dñs d̄s eorū
et auerter captiuitatē eorū. Audiu ob-

prium moab. et blasphemias filiorū am-
mon. que exprobrauerunt pp̄lo meo. et mag-
nificati sunt sup terminos eorum. Prop-
terea uiuo ego dicit domini exercituum d̄s
isrl. quia moab ut sōdōma erit. et filij am-
mon ut gomorra. siccitas spinarū et acru
salis. et desertum usq; in eternū. Reliquę
populi mei diripient illos. residui gentis
meę possidebunt eos. Hoc eis eueniet p
supbia sua. quia blasphemauerunt et
magnificati sunt. sup pplm dñi exer-
cituum. Horribilis dñs sup eos. et atte-
nuabit omnes dōs terre. et adorabunt
cum uiri de loco suo. omnes insule gen-
tium. sed et uos ethyopes interfecti gla-
dio meo eritis. & extendet manū suā
sup aquilonē. et p̄det assur. et ponet
speciosam in solitudine & in inuū. et quasi
desertum. Et accubabunt in medio eius
greges. omnes bestię gentium et onocro-
talis et ericui in luminibus eius morabun-
tur. Vox incantantis in fenestra. coruus
in supluminari. qm̄ attenuabo robur ei.
Hec ē ciuitas glōsa habitans in confidenti-
a. que dicebat in corde suo. Ego sum. ex-
tra me non ē alia amplius. Quomodo fa-
cta ē in desertū. cubile bestię. Om̄s qui
transit p̄ eam sibilabit. & mouebit ma-
nū suā. Ve puocatrix et redempta ciui-
tas. Columba n̄ audiuit uocē. et n̄ suscepit
disciplinā. In dño n̄ est cōfisa. ad dñm suū
n̄ appropriauit. Principes eius in medio
eius quasi leones rugientes. iudices eius
lupi uesp̄e. n̄ relinquebant in mane. p̄-
phete eius uersam. uiri infideles. sacerdotes
eius polluerunt sc̄m. uiuente egerunt
contra legē. Dñs iustus in medio eius.
n̄ faciet iniquitatē. Mane mane iudici-
um suū dabit in luce. et n̄ abscondet.
Nesciuit autē iniquus confusionē. dispd-

di gentes et dissipati sunt anguli earu.
 desertas feci uias eoru. dum n̄ est qui trans-
 eat. Desolatę sunt ciuitates eoru. n̄ rema-
 nente uiro nec ullo habitatore. Dixi. At-
 tamen timebis me. suscipies disciplinā.
 et n̄ p̄bit habitaculū eius. p̄pt̄ omnia
 in quib; uisitaui eā. Veruntam̄ dilucu-
 lo surgentes. corrupuerunt om̄s cogita-
 tiones suas. Quap̄pter ex̄pecta me dicit
 dñs. in diē resurrectionis meę in futurū.
 quia iudiciū meū ut congregē gentes
 et colligam regna. et effundam sup eas
 indignationē meā. omnē iram furoris
 mei. In igne enim zeli mei deuorabit̄
 omnis terra. quia tunc reddam populis
 labiū electum. ut uocent omnes in noīe
 dñi. et seruiant ei humero uno. Ultra
 flumina ethyopię uide supplices mei. fi-
 lij dispsorum meoru. deferent mun̄ in.
 In die illa n̄ confundēris sup cunctis ad-
 inuentiōibus tuis. quib; preuaricata
 es in me. quia tunc auferā de medio
 tui magniloquos sup̄bie tue. et n̄ adi-
 ces exaltari amplius in monte scō meo.
 & derelinquā in medio tui populū pau-
 pen et egenū. et sp̄abunt in nomine
 dñi reliquis isrl̄. Non facient iniquitatē
 nec loquent̄ mendaciū. et n̄ inuenietur
 in ore eorum lingua dolosa. qm̄ ipsi pascen-
 tur et accubabunt. et n̄ erit qui exterre-
 lauda filia syon. iubila tu isrl̄. letare &
 exulta filia iherlm̄. Abstulit dñs iudici-
 um tuū. auertit inimicos tuos rex isrl̄.
 dñs in medio tui. n̄ timebis malū ultra.
 In die illa dicit̄ iherlm̄. noli timere. sy-
 on. n̄ dissoluantur manus tue. dñs
 d̄s tuus in medio tui fortis. ipse saluabit.
 Gaudebit sup te in leticia. silebit in di-
 lectione tua. et erutabit sup te in lau-
 de. Fugas qui ā lege recesserunt con-

gregabo. quia ex te erant. ut non ultra
 habeas sup eos ohybrium. Ecce ego uicer-
 ficam omnes qui affixerunt te in tempore
 illo. et saluabo claudicantē et eam que ab-
 iecta fuerat congregabo. et ponam eas in
 laudem et in nom̄ in omni terra confusionis
 eorum. in tempore illo quo adducam uos.
 et in tempore quo cōgregabo uos. Dabo enī
 uos in nom̄ et in laudem omnib; populis
 terre. cum conuertero captiuitatem ur̄am
 coram oculis ur̄is. dicit dñs om̄ps. **Explicit**
Sophonias pph̄. Incipit prologus in aggeū
 heremias ppha. ob causam **ppheta**.
 p̄iurū sedechie regis ut historia libri sc̄di
 paralipomenon indicat. qui fidem p̄missā
 nabuchodonosor regi chaldeorum n̄ seruaue-
 rat. p̄plm̄ isrl̄ refert cum memorato rege
 iherlm̄ expugnata. captiū in babiloniā
 fuisse p̄ductum. Sed cum memoratus po-
 pulus. multis temporib; ydolis seruendo.
 etiam effusione sanguinis innocentū se-
 grauer implicasset. uolens d̄s generatio-
 nē uniuersam eiusdē populi ob causas me-
 moratas penitus depre. ^{septuaginta} Lxx annorum
 captiuitatē eundē p̄plm̄ in regno chalde-
 orum statuit sustinere. hac ratione. ut
 completo numero annoꝝ. nouus p̄p̄s
 memoratus peccatis adrenouationē iherlm̄
 pueniret. Sexagesimo itaq; sc̄do regis
 chaldeor̄ anno subuerso. cui adhuc octo
 ad regnandū anni restabant. qd̄ etiam
 sexta uisio danielis ostendit. p̄pt̄ causā
 sacrilegi que in eadem uisione continetur
 fuisse extinctū. darius qui medis impabat
 ut septima uisio danielis ostendit memorato
 regno successit. cuius primo anno regni.
 ut decima uisio manifestat. daniel suppu-
 tatis annis. uidens appropinquare temp̄
 reuisionis que p̄ iheremiā p̄missā orans
 tam p̄ se quā p̄ populo. eandē p̄missionē

a deo postulat impleri. cum p gabrielem
in eadē uisione iuxta preces eiusdē uniuersa
completa d's dixit. Nam moriente dario
rege medorū. et succedente in regnū cyro
rege psarū. pmissione dī completa p eun-
dem regem pplm isrl iherlm reductum.
historia scđi libri paralpomenon. et uicū
ezdre pphē confirmant. Cūq; a populo
isrl et seniorib; templū dī edificari cepisset.
mortuo cyro rege. et regnante dario rege
psarū qui memorato successerat. uicū
gentes iherlm ut idem ezras refert re-
stitutionē templi et ciuitatis resistendo
impedire ceperūt. Quia ratioe deterritū ppls is-
rael. reparationē supradicti templi dñi nec-
dum iuxta pmissionē concessā esse crede-
bat. Propter qđ in scđo anno regni memo-
rati dary regis psarū. aggeus ppheta. a dō
missus. zorobabel qui de tribu uida et po-
testatem regni suscepturus erat. et ihm
filū iosedech summū sacerdotē animonēt
ut credant completo numero annorū
temp' restorationis iherlm aduenisse.
hoc etiā addit. ne incredulitate ppli uellēt
imitari. de quo d's p eum dixerat. Ppls hic
dixit. Non dū uenit ut edificet domus dī.
Omnia autē que textu hui' pphē conti-
nentur. reuisionē populi. edificationē tem-
pli. renouationē ciuitatis. obseruantiam
sacerdotale. et interitū regnorum genti-
um exterrarū significant.

Aggeus Ite o alius.
festiuus et letus. Qui seminat in la-
crimis: in gaudio metet. Destructum
templum reedificat. deumq; patrem
inducit loquentem. Adhuc modicū et
ego commouebo celum et terram. mare
et aridam. et mouebo omnes gentes. et
ueniet desiderat' cunctis gentibus.
Explicet prologus.

Incipit Aggeus propheta.
In anno scđo dary regis psarū in mēse
sexto. in una mensis. factum ē uerbū
dñi in manu aggei pphē ad zoroba-
bel filium salathiel ducem uida et ad
ihm filū iosedech sacerdotē magnū
dicent. Hec ait dñs exercitūū dicens.
Populus iste dicit. Non dū uenit
tempus dom' dñi edificandē. Et factum ē
uerbū dñi in manu aggei pphē dicens.
Nūquid tempus uobis ē ut habitetis in domi-
bus laqueatis. et domus ista deserta. Et nūc
hec dicit dñs exercitūū. Ponite corda urā sup
uias urās. Seminastis multū. et metulistis
parum. Comedistis. et nō estis satiati. Bibistis.
et nō estis inebriati. Opulstis uos. et nō estis
calesfacti. Et qui mercedes congregauit. mi-
sit eas in sacculū p̄cisum. Hec dicit dñs
exercitūū. Ponite corda urā sup uias urās.
Ascendite in montē. portate lignum. et edi-
ficate domū. et acceptabilis in erit et glifi-
cabor dicit dñs. Resperxistis ad amplius.
et ecce factum ē minus. et metulistis in do-
mum. et exufflaui illud. Quam ob causam
dicit dñs exercitūū. Quia domus mea
deserta est. et uos festinatis unusquisq; in
domum suā. ppter hoc sup uos phibita sūt
celi. ne darent rorem. et terra phibita ē ne
daret germī suū. Et uocauit siccitatē sup
terram. et sup montes. et sup tritacū. et sup
uinū. et sup oleum. et quicumq; p̄fert humū.
et sup homines & sup iumenta. et sup omnē
labore manūū. Et audiuit zorobabel fili'
salathiel. et ihm filius iosedech sacerdos
magnus. & omnes reliqui populi uocē
dñi dī sui. et uerba aggei pphē. sicut
misit eos dñs d's eorū ad ipsos. et amittit
ppls a facie dñi. Et dicit aggeus nunci'
dñi. de nuncijs dñi poplo dicens. Ego uo-
biscum dicit dñs. Et suscitauit d's spm zo-

robabel filij salathiel ducis iuda. et spm
 ihu filij iosedech sacerdotis magni et spm
 reliquorum de omni populo. et ingressi sunt
 et faciebant opus in domo dni exercituum
 dei sui. In die uicesima & quarta mensis. in
 sexto mense. in anno secdo dary regis. in sep-
 timo mense. uicesima et prima mensis. factu
 e uerbu dni in manu aggei pphie dicens.
 loquere ad zorobabel filium salathiel ducem
 iuda. & ad ihm filium iosedech sacerdotem
 magnu. et ad reliquos ppli dicens. Quis
 in uobis e derelictus qui uidit domum
 istam in gla sua prima. et qd uos uidetis
 hanc nunc. Numquid non ita e quasi n
 sit in oculis uris. Et nunc confortare
 zorobabel dicit dns. et confortare ihu
 fili iosedech sacerdos magni. & conforta
 re omnis pplis terre dicit dns exercituum
 et facit. qm ego uobiscu sum dicit dns
 exercituum. Verbu quod statui uobiscum
 cum egredieremini de terra egypti. et spe
 meus erit in medio urum. Nolite timere.
 quia hec dicit dns exercituum. Adhuc unu
 modicu est. et ego commouebo celum et
 terram. et mare et aridam. et mouebo
 omnes gentes. et ueniet desiderat cunctis
 gentib. et implebo domu ista gla. dicit
 dns exercituum. Cum e argentu. et meu
 aurum. dicit dns exercituum. Magna erit
 gla domus istius. nouissime plusqua pme.
 dicit dns exercituum. et in loco isto dabopa
 cem dicit dns exercituum. In uicesima et
 quarta noni mensis in anno secdo dary re-
 gis. factum e uerbu dni ad aggeum pro-
 pheta dicens. hec dicit dns exercituum.
 Interroga sacerdotes lege dicens. Si tulle-
 rit homo carne sanctificatam in hora uestimti
 sui. et tetigerit de summitate eius pane
 et pulmentu. aut unu. aut oleum. aut
 omne cibum. numquid sanctificabitur.

Respondentes aut sacerdotes dixerunt.
 Non. Et dixit aggeus. Si tetigerit pollut
 in anima ex omnib. his. numquid contami-
 nabitur. & responderunt sacerdotes &
 dixerunt. Contaminabitur. Et respon-
 dit aggeus et dixit. Sic populus iste. et sic
 gens ista. ante faciem mea dicit dns. et sic
 omne opus manuum eorum. et omnia que op-
 tulerint ibi concannata erunt. & ne
 ponite corda ura a die hac et supra. ante
 qua poneretur lapis sup lapide in templo
 dni. cum accederetis ad aceru uiginti mo-
 dioru. et fierent decem. intraretis ad torcu-
 lar. ut exprimeretis quinquaginta lagenas.
 et fierent uiginti. Percussi uos uento u-
 rente. et aurigine et grandine omnia opa
 manuum urarum. et non fuit in uobis qui
 reuertetur ad me dicit dns. Ponite cor-
 da ura ex die ista & in futuru. a die uicesima
 et quarta noni mensis. a die qua fundamta
 iactata se templi dni ponite sup cor urum.
 Numquid iam sciu in germine e. et adhuc
 uinea et ficus et malogranatu et lignum
 oliue n floruit. Ex die ista benedicam. &
 factum e uerbum dni secdo ad aggeum in u-
 cesima et quarta mensis dicens. loquere ad
 zorobabel ducem iuda dicens. Ego mouebo
 celum pariter et terram. & subuertam soliu
 regnorum. et conteram fortitudinem regni gen-
 tium. et subuertam quadriga et ascensorem
 eius. et descendunt equi et ascensores eorum.
 et confurget uir in gladio frs sui. In die illa
 dicit dns exercituum. assumam te zorobabel
 fili salathiel serue meus dicit dns. et ponam
 te quasi signaculu. quia te elegi dicit dns
 exercituum. **Explicit Aggeus propheta.**

Incipit plogus in zachariam ppham.
 Secundo anno dary regis medorum.
 Aggeum & zacharia pphetasse. lectio-
 nes coride declarant. Sed hac de causa ag-

geus zacharie in ordine ppharum prelat^o
uideatur: quod cum duobz mensib⁹ ut p^odi-
ctorum lectiones ostendunt ante pphetiā
pcepisse inuenitur. populūq; animasse. ut
ezdra refert dicens: In secdo anno dary regis
psariū. aggeus et zacharias filius addo pro-
pha. sup uideos qui erant in iudea et in ihe-
rlm pphetauerunt in nomine dī isrl sup
eos: Tunc surrexit zorobabel filius salathiel
et ihs filius iosedech et princeps euis et in-
choauerunt edificare domum dī que est
in iherlm quibus cū addidissent pphetę
exhortationē suam aduuerunt eos: Nam
et populū isrl. abhominacione paternoy
delictorū p suam commonitionē idem
ppha cupiens reuocare. uerbis lectione
comphensis usus ē. Vidi nocte. et ecce uir
ascenderat sup equū rufum et cetera. Vi-
dit ppha uirū equo rubeo sedentē et stantē
in medio murteci umbrosi. cui uisionis hec
solutio ē. Vir ascendens equum rubeum
licet anglis intelligatur. tam quod p^odicti
coloris equū ascendere usus ē. uindictam
sanguinis in eā gentē significat referendā.
que poplū isrl in captiuitate redegerat.
Stantē in medio murteci umbrantis quod
dixit leticiā pplo affuturā murteci signi-
ficacione uoluit affirmare. Eius ligni
moyses in leuitico cum faceret mentionē
ait. accipietis die prima fructus ligni spe-
ciosi. ut umbraculū designaret. Sed hanc
uisionē que liberationē populi et uindi-
ctam de aduersarijs futurā demonstrat.
ob hoc noctu pphetasse memorauit. quia
pplū isrl in prima liberatione de terra
egypti noctu discessisse constabat. cui exem-
pli p^osentis populus aliquam partē in se-
retinere uidebat. liberatio eiusdē ac re-
ditus captiuitatis de terra chaldeorum.
p noctē pfectus ē. **Item alius.**

Zacharias memori dñi sui. in ppheta ihu
uestibus sordidis et lapide oculos septē.
candelabrumq; aureum. cum totidē lucer-
nis quot oculis. duas quoq; oliuā a sinistris
lampadis cernit et dextris. ut post equos
rufos. uarios. albos. et dissipatas quadrigā
ex efram. et equum de iherlm. paupē regē
uaticinetur. et p^odicet sedentē sup pullum
filium asine subuigalis. **Explicit plogus.**
Incipit Zacharias propheta.
In mense octauo in anno secdo dary.
factum ē uerbum domini ad zacha-
riam filium barachie filii addo p-
phetam dicens: Hatus ē dñs super
patres urōs iracundia magna. Et
dices ad eos. Hec dicit dñs exercitu-
um. Conuertimini ad me ait dñs exerci-
tuum. et conuertar ad uos dicit dñs exerci-
tuum. Ne sitis sicut patres urī. ad quos
clamabant pphetę priores dicentes. Hec
dicit dñs exercituum. Conuertimini de uis-
uris uris malis et de cogitationibus uris pel-
simis. et n̄ audierunt neq; attenderunt ad
me dicit dñs. Patres urī et pphę ubi st.
Numquid in sempiternū uiuent. Veritatem
men uerba mea et legitima mea. que man-
dau seruis meis pphetis. numquid n̄ com-
p^obenderunt patres urōs. Et conuersi st
et dixerunt. Sicut cogitauit dñs exercitu-
um facere nobis. scdm uias nrās. et scdm
aduertaciones nrās fecit nobis. In die ui-
cesima et quarta undecimi mensis sabath.
in anno secdo dary regis. factum ē uerbum
dñi ad zachariā filium barachie filii addo
ppham dicens. Vidi p noctem et ecce uir
ascendens sup equū rufum. et ipse stabat
inter murteci que erant in profundo. et post
eum equi rufi. uarij. et albi. Et dixi. Qui
sunt isti dñe mi. Et dixit ad me angelus
dñi qui loquebat in me. Ego ostendam t

quid sint hec. Et respondit uir qui stabat
inter mureta et dixit. Isti sunt quos mi-
sit dñs ut pambulent terrā. & responderet
anglo dñi qui stabat inter mureta. et dixe-
runt. Pambulauiumus terrā. et ecce omnis
terra habitat et quiescit. & respondit an-
gelus dñi et dixit. Dñe exercituum usq; q̄
tu n̄ misereberis iherlm. et urbū uida. quib'
uatus es. Iste iam septuagesimus ann' ē.
Et respondit dñs anglo qui loquebatur in me
uerba bona. uerba consolatoria. Et dixit ad
me angls qui loquebat in me. Uama di-
cens. Hec dicit dñs exercituum. Zelat' sū
iherlm. et syon zelo magno. et ita magna
ego nascor sup gentes opulentas. quia ego
uatus sum parum. ipsi ū adiuuerunt in
malū. Propterea hec dicit dñs. Reuertar ad
iherlm in misericordis. Domus mea edificabitur
in ea. ait dñs exercituum. et perpendicularum
erigetur sup iherlm. Adhuc elanna dicent.
Hec dicit dñs exercituum. Adhuc affluent ci-
uitates meę bonis. & consolabit' dñs adhuc
syon. et eliget adhuc iherusalē. & leuaui ocu-
los meos et uidi. et ecce quatuor cornua.
Et dixit ad anglin qui loquebatur in me.
Qdsunt hec? Et dixit ad me. Hec sunt
cornua. que uentilauerunt uidam. et iherl.
et iherlm. Et ostendit michi dñs quatuor
fabros. Et dixit. Quid isti ueniunt facere?
Qui ait dicens. Hec sunt cornua que uenti-
lauerunt uidam p singlos uiros. et nemo
eorū leuaui caput suum. et uenerunt isti
decurrere ea ut deiciant cornua gentiū. que
leuaerunt cornu sup terrā uida ut dispge-
rent eā. Et leuaui oculos meos et uidi. et
ecce uir. et in manu eius funiculus mensor.
Et dixit. Quo tu uadis? & dixit ad me. Ut
metiar iherlm. et uideā q̄nta sit latitudo ei'
& q̄nta longitudo eius. Et ecce angls qui
loquebat in me egrediebatur. et angls alius

egrediebatur in occursum eius et dixit ad eū.
Curre loquere ad puerū istum dicens. Absq; mu-
ro habitabitur iherlm p multitudme hominū.
et uimentorū in medio eius. et ego ero ei. ait
dñs murus ignis in circuitu. et in glā ero
in medio eius. O o fugite de terra agulomis
dicit dñs. qm̄ in quatuor uentis celi dispfi
uos dicit dñs. O syon fuge que habitas
apud filiam babilonis. quia hec dicit dñs
exercituum. Post glām misit me ad gentes.
que excolauerunt uos. Qui enim tetigerit
uos tangeret pupillam oculi mei. quia ecce
ego leuo manū meam sup eos. et erunt in
p̄dam his qui seruebant sibi. et cognosce-
tis quia dñs exercituum misit me. lauda
et letare filia syon. quia ecce uenio et habita-
bo in medio tuu ait dñs. Et applicabuntur
gentes multe ad dñm in die illa. et erunt in
in poplm. Et habitabo in medio tuu. et scies
quia dñs exercituum misit me ad te. & pos-
sidebit dñs uidam partē suam in terra san-
ctificata. et eliget adhuc iherlm. Sileat
omnis caro a facie dñi. quia consurrexit
de habitaculo scō suo. & ostendit in dñs
ihm sacerdotē magnū stantem corā anglo
dñi. et sachan stabat a dextris eius ut ad-
uersaretur ei. Et dixit dñs ad sachan.
Inrepet dñs in te sachan. et increpet dñs
in te qui elegit iherlm. Nunquid n̄ iste est
toris erutus de igne? & ihe erat indutus
uestib' sordidis. & stabat ante faciē angli.
Qui respondit. et ait ad eos qui stabant
coram se dicens. Auferte uestimenta sordi-
da ab eo. Et dixit ad eū. Ecce abstuli a te
iniquitatem tuam. et indui te mutatoris.
& dixit. Ponite cydarim mundam sup
caput eius. Et posuerunt cydarim mun-
dam sup caput eius. et induerunt eum
uestib'. Et angls dñi stabat. et contesta-
batur angls dñi ihm dicens. Hec dicit

domini exercituum. Si in uis meis ambulaueris et mandata mea custodieris. tu quoque iudicabis domum meam. et custodies atria mea. et dabo tibi ambulantes de his quae nunc hic assistunt. Audi ihu sacerdos magne tu et amici tui qui habitant coram te. quia uiri potentes sunt. Ecce enim ego adducam seruum meum orientem. quia ecce lapis quem dedi coram ihu super lapidem unum septem oculi sunt. Ecce ego celabo sculpturam eius ante dominum exercituum. et auferam iniquitatem terre illius in die una. In die illa dicit dominus exercituum uocabit uir amicum suum subter uinea. et subter ficum. Et reuersus est angelus qui loquebatur in me. et suscitauit me quasi uirum qui suscitatur de somno suo. et dixit ad me. Quid tu uides? Et dixi. Vidi et ecce candelabrum aureum totum. et lampadem eius super caput ipsius. et septem lucernas eius super illud. et septem infusoria lucernis quae erant super caput illius. et duae oliuae super illud. una a dextris lampadis. et una a sinistris eius. Et respondi. et ait ad angelum. qui loquebatur in me dicens. Quid sunt haec domine mihi? Et respondit angelus qui loquebatur in me. et dixit ad me. Non quid nescis quid sunt haec? Et dixi. Non domine mihi. Et respondit. et ait ad me dicens. Hoc est uerbum domini ad zorobabel dicens. Non in exercitu nec in robore. sed in spiritu meo dicit dominus exercituum. Quis tu mons magne coram zorobabel in planum. Et educet lapidem primarium. et exequabitur gratiam gratiae eius. Et factum est uerbum domini ad me dicens. Manus zorobabel fundauerunt domum istam. et manus eius perfecerunt eam. et scitis quia dominus exercituum. misit me ad uos. Quis enim despexit dies paruos? et letabuntur et uidebunt lapidem stagnium in manu zorobabel. Sep-

tem isti oculi domini. qui discurrunt in uniuersa terra. Et respondi. et dixi ad eum. Quid sunt duae oliuae istae ad dexteram candelabri. et ad sinistram eius? Et respondi secundo. et dixi ad eum. Quid sunt duae spicae oliuarum quae sunt iuxta duo rostra aurea. in quibus sunt suffusoria ex auro? Et ait ad me dicens. Non quid nescis quid sunt haec? Et dixi. Non domine mihi. Et dixit ad me. Isti sunt duo filii olei splendoris. qui assistunt dominatori uniuersae terrae. Et conuersus sum et leuaui oculos meos et uidi. et ecce uolumen uolans. Et dixit ad me. Quid tu uides? Et dixi. Ecce ego uideo uolumen uolans. Longitudo eius uiginti cubitorum. et latitudo eius decem cubitorum. Et dixit ad me. Haec est maledictio quae egreditur super faciem omnis terrae. Quia omnis fur sicut ibi scriptum est iudicabitur. et omnis iurans ex hoc similiter iudicabitur. Educam illud dicit dominus exercituum. et ueniet ad domum furis. et ad domum iurantis in nomine meo mendaciter. et commorabitur in medio domus eius et consumet eam. et ligna eius et lapides eius. Et egressus est angelus qui loquebatur in me. et dixit ad me. Leua oculos tuos et uide. Quid est hoc quod egreditur? Et dixi. Quid nam est? Et ait. Haec est amphora egrediens. Et dixit. Hic est oculus eorum in uniuersa terra. Et ecce talentum plumbi portabatur. et ecce mulier una sedens in medio amphorae. Et dixit. Haec est impietas. Et piecit eam in medio amphorae. et misit massam plumbeam in os eius. Et leuaui oculos meos et uidi. et ecce duae mulieres egredientes. et spiritus in alis earum. et habebant alas quasi alas nulu. Et eleuaerunt amphoram inter celum et terram. Et dixi ad angelum qui loquebatur in me. Quo istae deferunt amphoram? Et dixit ad me. Ut edificet ei domus

in terra sannaar: et stabiliatur et ponat ibi.
 sup basim suam. Et conuersus sum et le-
 uaui oculos meos et uidi. et ecce quatuor
 quadrigae egredientes de medio duorum
 montium: et montes montes erex. In quadri-
 ga prima equi rufi. et in quadriga secunda
 equi nigri. et in quadriga tertia equi albi.
 et in quadriga quarta equi uarij fortes. &
 respondi et dixi ad angelum qui loquebatur
 in me. Quid sunt hec dñe mi? Et respondit
 angelus et ait ad me. Isti sunt quatuor uenti
 caeli: qui egrediuntur ut stent coram domi-
 natore omnis terre. In qua erant equi ni-
 gri egrediebantur in terram aquilonis.
 et albi egressi sunt post eos: et uarij egres-
 si sunt ad terram austri. Qui autem erant ro-
 bustissimi: exierunt et querebant ire et di-
 currere per omnem terram. Et dixit. Ite et pam-
 bulate terram. & pambulauerunt terram.
 Et uocauit me: et loquitur est ad me dicens.
 Iste qui egrediuntur in terram aquilonis: re-
 quiescere fecerunt spiritum meum in terra aq-
 lonis. & factum est uerbum domini ad me di-
 cens. Sume a transmigratione aboldai.
 et a tobias. et ab ydaia. et uenit tu in die
 illa. et intrabis domum ioseph filij sopherie qui
 uenerunt de babilone: et sumes argentum
 et aurum et facies coronas. et ponet in capite
 ihu filij iosedech sacerdotis magni. et lo-
 queris ad eum dicens. Hec dicit dominus exer-
 cituum. Ecce uir oriens nomen eius. et sub-
 ter eum ouerit. et edificabit templum domino. et ipse
 exauret templum domino. et ipse portabit glo-
 riam. et sedebit et dominabit super solio suo.
 et erit sacerdos super solio suo. et consilium
 pacis erit inter duos illos. Et coronabunt
 helem et tobias. et ydaia. et hesy filio sopherie.
 memouate in templo domini. Et qui percul-
 sunt uenient. et edificabunt in templo
 domini: et scietis quia dominus exercituum misit

me ad uos. Erat autem hoc: si auditu audieritis
 uocem domini dei uestrum. **E**t factum est in anno
 quarto dary regis. factum est uerbum
 domini ad zachariam in quarta mensis noni qui
 est casleu. Et miserunt ad domum domini sara-
 sar. et rogomelech et iuri qui erant cum eo
 ad descendam faciem domini. ut dicerent sacer-
 dotibus domini exercituum et prophetis lo-
 quentes. Numquid flendum michi est in mense
 quinto. uel sanctificare me debeo sicut feci iam
 multum annis. Et factum est uerbum domini exerci-
 tuum ad me dicens. Loquere ad omnem populum
 terre. et ad sacerdotes dicens. Cum ieiunaretis
 et plangeretis in quinto. et in septimo
 mense per hos septuaginta annos. numquid
 ieiunium ieiunastis michi. & cum comedistis
 et bibistis. numquid non uobis comedistis. et uo-
 bismetipsis bibistis. Numquid non sunt uerba
 que loquitur est dominus in manu prophetarum priorum.
 cum adhuc iherosolim habitaretur. et esset opulen-
 ta ipsa et urbes in circuitu eius. et ad austrum
 et in campetribus habitaret. **E**t factum est
 uerbum domini ad zachariam dicens. Hec dicit
 dominus exercituum dicens. Iudicium uerum uidi-
 care. et misericordiam et misericordiones facite. uni-
 quisque cum fratre suo. Viduam et pupillum et
 aduenam et pauperem nolite calumniari. et
 malum uiri fratris suo non cogitete in corde suo. &
 noluerunt attendere. Et auerterunt sca-
 pulam recedentem et aures suas aggraua-
 uerunt ne audirent. et cor suum posuerunt
 ut adamantem. ne audirent legem. et uerba
 que misit dominus exercituum in spiritu suo. per ma-
 num prophetarum priorum. & facta est indigna-
 tio magna a domino exercituum. Et factum est
 sicut loquitur est. et non audierunt. Sic clama-
 bunt. et non exaudiam dicit dominus exercituum.
 Et dissipati eos per omnia regna que nesciunt.
 et terra desolata est ab eis eo quod non esset
 transiens et reuertens. et posuerunt terram

desiderabilem in desertum. **E**t factum est uerbum domini exercituum ad me dicens. hec dicit dominus exercituum. Zelatus sum syon zelo magno. et indignatione magna zelatus sum eam. Hec dicit dominus exercituum. Reuersus sum ad syon. et habitabo in medio iherusalem. et uocabitur iherusalem ciuitas ueritatis. et mons domini exercituum mons sanctificatus. Hec dicit dominus exercituum. Adhuc habitabunt senes et anuli in plateis iherusalem. et uiri baculus in manu eius pro mutitudine dierum. et platee ciuitatis complebuntur. infantes et puellis ludentibus in plateis eius. Hec dicit dominus exercituum. Si difficile uidebitur in oculis reliquarum populi huius in diebus illis. Hec dicit dominus exercituum. Numquid in oculis meis difficile erit dicit dominus exercituum. Hec dicit dominus exercituum. Ecce ego saluabo populum meum de terra orientis. et de terra occasus solis. et adducam eos. et habitabunt in medio iherusalem. et erunt in populum. et ego ero eis in dominum in ueritate et in iusticia. **H**ec dicit dominus exercituum. Confortentur manus uirum qui auditis in diebus his sermones istos. pos prophetarum. in die in qua fundata est domus domini exercituum ut templum edificaretur. Siquidem ante dies illos merces hominum non erat. nec merces uimentorum non erat. neque introeuntia et exeuntia erat pax pro tribulatione. et dimisi omnes homines unumquemque contra proximum suum. Hunc autem non iuxta dies priores ego faciam reliquiis populi huius dicit dominus exercituum. sed semen pacis erit. **V**inea dabit fructum suum. et terra dabit germen suum. et celi dabunt rorem suum. et possidere faciam reliquias populi huius uniuersa hec. Et erit sicut eratis maledictio in gentibus domus iuda. et domus israel. Sic saluabo uos. et eritis benedictio. Nolite timere. Confor-

tentur manus uirum. quia hec dicit dominus exercituum. Sicut cogitavi ut affligerem uos. cum ad iracundiam me provocassent patres uiri dicit dominus et non sum infertus. sic conuersus cogitavi in diebus istis ut benefaciam iherusalem et domui iuda. Nolite timere. Hec sunt ergo uerba que facietis. Loquimini ueritatem unusquisque cum proximo suo. Veritatem et iudicium pacis iudicate in portis uiris. et unusquisque malum contra amicum suum ne cogitet in cordibus uiris. et iuramentum mendax ne diligatis. Omnia enim hec sunt que odi dicit dominus. **E**t factum est uerbum domini exercituum ad me dicens. Hec dicit dominus exercituum. Ieiunium quarta. et ieiunium quinta. et ieiunium septimi. et ieiunium decimi. erit domui iuda in gaudium et letitiam. et in sollempnitatem preclaras. ueritatem tantum et pacem diligite. Hec dicit dominus exercituum. Usquequo ueniant populi et habitent in ciuitatibus multis. et uadant habitatores unus ad alterum dicentes. Lamentum et deprecemur faciem domini. et queramus dominum exercituum. Vadam etiam ego et uenient populi multi. et gentes robuste ad querendum dominum exercituum in iherusalem. ad deprecandam faciem domini. **H**ec dicit dominus exercituum. In diebus illis. in quibus apprehendent decem homines ex omnibus linguis gentium. et apprehendent simbriam uiri iudei dicentes. Ibi uisus uobiscum. **O**ndium enim quoniam dominus deus uobiscum est. **O**nus uerbi domini in terra adrach et damasci requiritur eius. quia dominus est oculus hominum et omnium tribuum israel. Cinach quoque in terminis eius. et tyrus. et sydon. assumpserunt quippe ibi sapientiam ualde. **R**edificauit tyrus munitionem suam. et coaceruauit armentum quasi humum. et aurum ut lutum platearum. Ecce dominus possidebit eam. et percutiet in mari fortitudinem eius. et hec igni deuorabitur. **V**idebit ascalon et timebit. et

gaza. et dolebit nimis. et accaron. qm̄ confu-
 sa ē spes ei. Et p̄bit rex de gaza et ascalon n̄
 habitabit. et sedebit separator in azoto. et
 dispdam sup̄biam philistinorū. et auferam
 sanguinē eius de ore eius. et abhominatio-
 nes eius de medio dentū eius. Et relinque-
 tur etiā ipse dō n̄rō. et erit quasi dux iuda
 et accaron quasi rebaseus. Et circumdabo
 domum meā. et hi qui militant michi eumē
 et reuerentes. et n̄ transibit ultra sup̄ eos
 exactor. quia nunc iudi in oculis meis. **U**l-
 ta satis filia syon. iubila filia iherlm̄. Ecce
 rex tuus uenit. et iustus et saluator. ipse pau-
 per ascendens sup̄ asinum. et sup̄ pullū filiū
 asine. Et dispdam quadrigam ex effraim. et
 equum de iherlm̄. Et dissipabit arcus belli.
 Et loquetur pacē gentib. et potestas eius a
 mari usq. ad mare. et a fluminib. usq. ad fi-
 nes terrę. Tu quoq. in sanguine testamenti
 tui emisisti unctos tuos de lacu in quo n̄
 erat aqua. **C**onuertamini ad munitiōnē
 iuncti spei. hodie quoq. annuncians du-
 plicia reddam tibi. qm̄ extendam m̄ iudam
 quasi arcū. implebit terrā effraim. Et sus-
 citabo filios tuos syon. sup̄ filios tuos gre-
 cia. et ponā te quasi gladiū fortū. et dñs
 d̄s sup̄ eos uidebitur. et erit ut fulgur
 iaculū eius. Et dñs d̄s in tuba canet. et ua-
 det in turbine austri. **D**ñs exercituum
 p̄teget eos. et deuorabunt et subiciēt la-
 pidibus fundę. Et bibentes inebriabunt qua-
 si uino. et replebunt ut fiale. et quasi cœnna
 altaris. Et saluabit eos dñs d̄s eorū in die il-
 la ut gregem ppli sui. quia lapides sc̄i eleuan-
 tur sup̄ terram ei. Quid enim bonū eius ē.
 et quid pulchrum ei nisi frum̄tum electorū
 et uinū germinans uirgines. Peccata ad o-
 mino pluuiā in tempore serotino. et dñs
 faciet nives. et pluuiā ymbris. Dabit eis
 singulis herbā in agro. quia simulachra

loquuta sunt inuicē. Et diuini uiderunt mē
 dacium. et somnatores frustra loquuti sunt.
 uane consolabant. Idcirco adducti sunt qm̄
 grex affligentur. quia n̄ ē pastor. **S**uper
 pastores iratus ē furor meus. et sup̄ hircos
 uisitabo. quia uisitauit dñs exercitū gre-
 gem suum. domū iuda. et posuit eos qua-
 si equum gl̄e sue in bello. Et ipso angulus.
 et ex ipso paxillus. et ex ipso arcus prelii. et
 ex ipso egredietur omnis exactor simul. Et
 erunt quasi forest conculcantes lutum uia-
 rum in prelio. et bellabunt quia dñs cū
 eis. et confundentur ascensores equorum.
 Et confortabo domū iuda. et domū ioseph
 saluabo. et conuertam eos quia miserebor
 eorū. et erunt sicut fuerunt quando non
 pecceram eos. Ego enim dñi d̄s eorū exau-
 diam eos. et erunt quasi forest effraim. et
 letabit cor eorum quasi a uino. et filij eorū
 uidebunt et letabunt. et exultabit cor eorū
 in dño. Sibilabo eis et congregabo illos
 quia redemi eos. et multiplicabo eos sicut
 ante fuerunt multiplicati. Et seminabo
 eos in populis. et delonge recordabuntur
 mei. et uiuent cum filiis suis et reuertent.
 Et reducam eos de terra egypti. et de assy-
 r̄ congregabo eos. et ad terrā galaad et
 lyban adducā eos. et n̄ inuenietur eis loc.
 Et transibunt in maris freto. et percutet
 maris fluctus. et confundent omnia p̄fun-
 da fluminis. et humiliabit sup̄bia assy-
 r̄. et sceptrum egypti recedet. **C**onfortabo eo
 in dño. et in nomine ei ambulabunt dicit
 dñs. Api lybane portas tuas. et comedat
 ignis cedros tuos. Ulula abies quia cecidit
 cedrus. qm̄ magnifici uastati sunt. Ulula-
 te quercus basan. qm̄ succisus ē saltus mu-
 ritus. Vox ululat pastor. quia uasta-
 ta ē magnificentia eorū. Vox rugitus leo-
 num. qm̄ uastata ē sup̄bia iordanis. **H**ec

dicit dominus: Pasce pecora occisionis. que
 qui possederant occidebant et non dolebant.
 et uendebant ea dicentes. Benedictus do-
 minus. diuites facti sumus. Et pastores
 eorum non parcebant eis. et ego non parcam
 ultra super habitantes terram dicit dominus. Et
 ego tradam homines unumquemque in
 manu proximi sui. et in manu regis sui. et ca-
 dent terra et non eruiam de manu eorum.
 et pascam pecora occisionis propter hoc opau-
 pes gregis. **E**t assumpsit michi duas uirgas.
 unam uocaui decorum. et alteram uocaui fu-
 miculum. et pasci gregem. Et succidi tres
 pastores in mense uno. et contracta est
 anima mea in eis. siquidem anima eorum ua-
 riuat in me. et dixi. Non pascam uos. Quod
 mouit mouatur. et quod succidit succidat.
 et reliqui deuorent unumquisque carnem pro-
 ximi sui. Et tuli uirgam meam que uocabatur
 decus. et abscidi eam ut irritum facerem fedus
 meum. quod percussit eum omnibus populis. et
 ad irritum deductum est in die illa. Et cognouerunt
 sic paupes gregis qui custodiunt michi. quia
 uerbum domini est. Et dixi ad eos. Si bonum est
 in oculis uestris. afferite mercedem meam. et si non
 quiescite. Et appenderunt mercedem meam
 triginta argenteis. Et dixit dominus ad me. Proice
 illud ad statuarium. Decorum precium. quod appen-
 datus sum ab eis. Et tuli triginta argenteos.
 et precii illos in domum domini ad statuarium.
 Et percidi uirgam meam secundam que appellabatur
 fomiculus. ut dissoluerem inter iudam germa-
 nitatem et uerbum istud. Et dixit dominus ad me. Adhuc
 sume tibi uasa pastoris stulti. quia ecce ego
 suscitabo pastorem in terra. qui derelicta non ui-
 sitabit. dispersa non queret. et contritum non
 sanabit. et id quod stat non enutriet. et carnes
 pinguium comedet. et ungulas eorum dissoluet.
 O pastor et idolum. derelinquens gregem.
 Gladius super brachium eius. et super oculum

dexterum eius. Brachium eius ariditate sicca-
 bit. et oculus dexter eius tenebrensens obscura-
 bitur. **O**mnis uerbum domini super istud. Dixit dominus
 ascendens celum et fundans terram. et fin-
 gens spiritum hominum in eo. Ecce ego ponam
 iherusalem superluminare crapule omnibus populis
 in circuitu. Sed et iuda erit in obsidione contra
 iherusalem. Et erit in die illa ponam iherusalem lapide-
 oneris cunctis populis. omnes qui leuauerunt
 eam conuersione lacerabuntur. et colligentur
 aduersus eam omnia regna terre. In die
 illa dicit dominus. percussam omnem equum in stu-
 pore. et ascensorem eius in amentia. et super
 domum iuda aperiam oculos meos. et omnem
 equum populorum percussam in cecitate. Et dicit
 duces iuda in corde suo. Confortentur michi
 habitatores iherusalem in domino exercituum deo eorum.
 In die illo ponam duces iuda sicut caminum
 ignis in lignis. et sicut faciem ignis in feno.
 et deuorabunt ad dexteram et ad sinistram
 omnes populos in circuitu. Et habitabitur
 iherusalem rursum in loco suo in iherusalem. et sal-
 uabit dominus tabernacula iuda. sicut in prin-
 cipio. ut magnifice gloriatur domus dauid.
 et gloria habitantium in iherusalem contra iudam.
In die illo. preget dominus habitatores iherusalem.
 et erit qui offenderit ex eis in die illa quasi
 dauid. et domus dauid quasi dei. sicut an-
 gelus domini in conspectu eius. **E**t erit in die
 illa. queram contra omnes gentes que ue-
 nunt contra iherusalem. et effundam super domum
 dauid et super habitatores iherusalem spiritum gratie
 et precium. Et aspiciet ad me quem confixerunt.
 et plangent eum planctu quasi unigenitum.
 et dolebunt super eum ut doleri solet in mor-
 te primogeniti. In die illa magnus erit
 planctus in iherusalem. sicut planctus ad remos
 in campo mageddo. et plangent terre fa-
 milie. et familie scorsum. **F**amilie domus
 dauid scorsum. et mulieres eorum scorsum.

familie domus nachan seorsum et mulieres eo-
 rum seorsum. familie domus leui seorsum.
 et mulieres eorum seorsum. familie semer seorsum.
 et mulieres eorum seorsum. **O**mnis familie
 relique familie et familie seorsum et mulie-
 res eorum seorsum. In die illa erit fons patens do-
 mus dauid et habitabitur iherlm in ablucio-
 ne peccatorum et menstruarum. Et erit in die
 illa dicit dñs exercituum dispendam nomina
 ydolorum de terra et non recordabuntur nec
 memorabunt ultra. Et pseudo prophetas et
 spiritum uniuersum auferam de terra. Et erit
 cum prophauerit quispiam ultra dicitur ei
 pater eius et mater eius qui genuerunt eum.
 Non uisus quia mendacium locutus est in nomine
 domini et confitentur eum pater eius et mater eius
 genitores eius cum prophauerit. Et erit in die
 illa confundentur prophete unusquisque ex ui-
 sione sua cum prophauerit. nec opientur pal-
 lio sacco ut mentiantur sed dicent non sum
 propheta homo agricola ego sum. quoniam adam
 exemplum meum ab adolescentia mea. Et di-
 cet ei. **Q**uid sunt plage istae in medio ma-
 nuu tuarum. Et dicit. His plagatus sum in
 domo eorum qui diligebant me. framea sus-
 citare super pastorem meum et super iurum coheren-
 tem in dicit dñs exercituum. Peccat pasto-
 rem et dispenditur oues. Et conuertam manum
 meam ad paruulos et erunt in omni terra
 dicit dñs. Partes duas in ea dispendentur et
 deficient et tertia pars relinquetur in ea.
 Et ducam tertiam partem pinguem et uram eos
 sicut uram argentum et probabo eos sicut
 probatur aurum. Ipse inuocabit nomen me-
 um et ego exaudiam eum. Dicam populo meo
 eius et ipse dicit dñs deus meus. **E**cce dies
 uenit domini et diuidentur spolia tua in
 medio tui. Et congregabo omnes gentes ad
 iherlm in plium. et capiet ciuitas et uasta-
 bunt domus et mulieres uiolabuntur.

et egredietur media pars ciuitatis in captiui-
 tatem. et reliquum populi non auferet ex urbe.
 Et egredietur dominus et preliabitur contra
 gentes illas. sicut preliatus est in die certami-
 nis et stabunt pedes eius in die illa super
 montem oliuarum qui est contra iherlm ad ori-
 entem. Et sanctetur mons oliuarum et medi-
 a parte sua ad orientem et ad occidentem pre-
 rupto grandi ualle. et separabitur mediu
 montis ad aquilonem. et mediu eius ad orientem
 et fugietis ad ualle montium eorum quoniam
 coniungentur uallis montium usque ad proximum.
 et fugietis sicut fugistis a facie terre motus.
 in diebus oris regis iuda. **E**t ueniet dominus
 deus meus omnesque sancti cum eo et erit in die
 illa non erit lux sed frigus et gelu et erit dies
 una que nota est domino non dies neque nox et in
 tempore uespere erit lux. Et erit in die illa
 exibunt aquae uiuae de iherlm medium earum
 ad mare orientale. et mediu earum ad ma-
 re nouissimum. In estate et in hyeme erunt.
 et erit dominus rex super omnem terram. In die illa
 erit dominus unus et erit nomen eius unum. Et
 reuertetur omnis terra usque ad desertum de
 colle remon ad austrum iherlm et habitabit
 et habitabit in loco suo. a porta beniamin
 usque ad locum portae prioris usque ad portam
 angulorum et a turri ananeel usque ad uecula-
 ria regis. et habitabunt in ea. et anathema
 non erit amplius sed sedebit iherlm secuta. Et
 hec erit plaga qua peccet dominus omnes gentes
 que pugnauerunt aduersus iherlm. Fabescet
 caro uniuscuiusque stantem super pedes suos. et
 oculi eius contabescunt in foraminibus suis.
 et lingua eorum contabescet in ore suo. **I**n
 die illo erit tumultus domini magnus in eis
 et apprehendet unum manum proximi sui. et con-
 seruetur manus eius super manum proximi sui.
 Sed et iudas pugnabit aduersum iherlm.
 et congregabunt diuitiae omnium gentium

in circuitu aurū et argentū et uestes multę
satis. et sic erit ruina equi et muli. cameli et
asini. et omnium uumentorum que fuerunt in
castris illis. sicut ruina hec. Et omnes q̄
reliqui fuerunt de uniuersis gentibus. que
uenerunt contra iherlm̄ ascendent ab an
no in annū. ut adorent regem dñm exer
cituum. et celebrent festiuitatē tabernacu
lorum. et erit qui non ascenderit de fami
lis terre ad iherlm̄ ut adoret regem dñm
exercituum. non erit sup̄ eos ymber. Quod
si et familia egypti n̄ ascenderit et n̄ uene
rit. nec sup̄ eos erit. sed erit ruina qua
peuet dñs omnes gentes. que n̄ ascende
runt ad celebrandam festiuitatē taber
naculorum. Hoc erit peccatum egypti. et hoc
peccatū omnium gentium. que n̄ ascenderunt
ad celebrandā festiuitatē tabernaculorum.
In die illa erit quod sup̄ frenū equi ē sc̄m̄ do
mino. et erunt lebetes in domo dñi quasi
phale coram altari. et erit omnis lebes in
iherlm̄. et in iuda sc̄ificatus dño exercituum.
Et uenient omnes gentes immolantes. et
sument ex eis et coquent in eis. et n̄ erit
mercator ultra in domo dñi exercituum
in die illo. **Explicit zacharias propheta.**

Incipit prologus in malachia propheta.

Moysen populo isrl̄ preceperat sa
cerdotes tabernaculi sui. omni corporali uicio
liberos. hostias ad eque omni uicio uacuas
sibi offerre. quib⁹ legem suā ad regendū pplm̄
ob hoc dederat. ut p̄ sacrificiorū oblationem
internuncij dī et hominū facti. pplm̄ p̄cep
tū facerent celestib⁹ obedire. Vnde sacer
dotes anglos dī eē. hoc loco scriptura testa
tur. Siquia tanta muneris grām contemp
neret supradictus ppl̄s ac sacerdotes. ui
cio sacrificia deturpata ipsi criminib⁹ atq;
impietatib⁹ maculati dō offerre ceperunt.
ideo p̄ malachiam ppham d̄s pplm̄ isrl̄ in

crepans ait. Dilexi uos dicit dñs. Et dixistis.
In quo dilexisti. Yonne frater erat esau iacob
dicit dñs. et dilexi iacob. esau autē odio habui.
Esau autē fr̄m iacob n̄ unq; aut spontanea
uoluntate odio habitū adeo. uel sine meriti
grā iacob dilectum manifestum ē. cū sc̄dm̄
p̄sentia suā quidē esau effusione frater in
sanguinis concupisceret. iacob autē sui cog
nitione obseruandā legem desiderare cog
nosceret. hui⁹ rei grā supradicti usus creuit
dicens. iacob dilexi. esau autē odio habui.
quauis ex opibus memoratorū quorū liber
geneseos meminit in quo unusquisq; corū
finitus erat p̄posito manifeste constaret ut
sc̄ptum ē. creuerunt pueri. et erat esau ho
mo agrestis sciens uenari. iacob autē homo
simplex manens in tabernaculo. Nam reliq;
que lectione comprehensa sunt. p̄uariatio
nē ppli isrl̄ in obseruandis sacrificijs de
inreparationēq; in eundē quod dōs alienos co
luerunt significant. **Item alius.**

Malachias in fine omnium ppharum de
abiectione isrl̄. et de uocatione pphat

Yonē michi ait. in uobis uoluntas dicit dñs
exercituum. et munus n̄ suscipiam de manu
ur̄a. Ab ortu enim solis usq; ad occasum. mag
num ē nomen meū in gentib⁹. et in omni lo
co sacrificandū et offerendū nomini meo ob
latio munda. **Explicit prologus.**

**Incipit malachia propheta
uerbi.**

S dñi ad isrl̄. in manu ma
lachie pphete. Dilexi
uos dicit dñs. Et dixistis. In quo dilexisti nos.
Yonne frater erat esau iacob dicit dñs. et
dilexi iacob. esau autē odio habui. Et postq;
sermones eius in solitudine. et hereditatē
eī in dracones deserti. Quod si dixerit ydu
mea destructi sumus. sed reuerentes edifi
cabimus que destructa sunt. hec dicit dñs

exercituum. Isti edificabunt et ego destruam. et uocabuntur termini impietatis. et populi cui iratus est dominus usque in eternum. et oculi uestrum uidebunt et uos dicetis. Magnificet dominus super terminum israhel. filius honorat patrem. et seruus dominum suum. **S**i ergo pater ego sum. ubi est honor meus? Et si dominus ego sum. ubi est timor meus dicit dominus exercituum. At uos o sacerdotes. qui despiciatis nomen meum dixistis. In quo despeximus nomen tuum. Offeras super altare meum panem pollutum. et dicatis. In quo polluimus te. In eo quod dicatis. mensa domini despecta est. Si offeras cecum ad immolandum. nonne malum est? Et si offeras claudum et languidum. nonne malum est? Offer illud duci tuo si placuerit ei. aut si suscepto facie tua dicit dominus deus exercituum. Et nunc despectum uultum dei. ut misereatur uestrum. De manu enim uestra factum est hoc. si quomodo suscipiat facies uestras dicit dominus exercituum. Quis est in uobis qui claudit ostia. et incendat altare meum gratuito? Non est in uoluntas in uobis. dicit dominus exercituum. et munus non suscipiam de manu uestra. Ab ortu enim solis usque ad occasum magnum est nomen meum in gentibus. et in omni loco sacrificatur. et offertur nomini meo oblatio munda. quia magnum est nomen meum in gentibus dicit dominus exercituum. Et uos polluistis illud. meo quod dicatis mensa domini contaminata est. et quod supponit contemptibile est cum igni qui illud deuorat. Et dixistis. Ecce de labore. Et exsufflaui illud dicit dominus exercituum. Et intulistis de rapinis claudum et languidum. et intulistis munus. Numquid suscipiam illud de manu uestra dicit dominus exercituum? Malitiosus dolosus qui habet in grege suo masculum. et uocem faciens immolat debile domino. quia rex magnus ego dicit dominus exercituum. et nomen meum horribile in gentibus. **E**t nunc ad uos mandatum hoc o sacerdotes. Si nolueritis

audire et si nolueritis ponere super cor ut deat gloriam nomini meo ait dominus exercituum. mittam in uos egestatem et maledicam benedictionibus uestris. et maledicam illis. quoniam non posuistis super cor. Ecce ego percipiam uobis brachium. et dissipam super uultum uestrum stercus sollempnitatum uestrarum. Et assumet uos secum. et scietis quia misit ad uos mandatum istud. ut esset pactum meum cum leui dicit dominus exercituum. Pactum meum fuit cum eo usque et pacis. et dedi ei timorem et timuit me. et a facie nominis mei pauebat. **L**ex ueritatis fuit in ore eius. et iniquitas non est inuenta in labijs eius. In pace et in equitate ambulauit mecum. et multos auertit ab iniquitate. Labia enim sacerdotis custodiunt scientiam et legem requirent ex ore eius. quia angelus domini exercituum est. Vos autem recessistis de uia. et scandalizastis plurimos in lege. Irratum fecistis pactum leui dicit dominus exercituum. Propter quod et ego uos dedi contemptibiles et humiles omnibus populis. sicut non seruastis uias meas et accepistis faciem in lege. **N**umquid non pater uestrum omnium uestrum? Numquid non deus uestrum creauit nos? Quare ergo despicit unusquisque fratrem suum. uolans pactum patrum uestrorum? Et transgressus est iuda. et abominatio facta est in israhel et in iherosolima quia contaminauit iudas sanctificationem domini quam dilexit. et habuit filiam dei alieni. Dissipat dominus uestrum qui fecerit hoc. magistrum et discipulum de tabernaculis iacob. et offerentem munus domino exercituum. Opriebatis lacrimis altare domini. sicut et iniquitas ita ut ultra non respiciam ad sacrificium. nec accipiam placabile quid de manu uestra. Et dixistis. Quam ob causam? Quia dominus testificatus est inter te et uxorem pubertatis tue quam tu despexisti. et hec pariter tua et consors fideris tui. Non unus fecit. et residuum spiritus eius est? Et quid

unus querit nisi semen di. Custodite ergo
sp̄m ur̄m & uxore. adoleſcentie tuę
noli deſpicere. Cum odio habueris dimitte.
dicit dñs d̄s iſrl. opiet autē iniquitas ue
ſtimentaui eius. dicit dñs exercituum.

Custodite sp̄m ur̄m. et nolite deſpicere.
Laborare feciſtis dominū in ſermonib⁹
ur̄is. et dixiſtis. In quo cum fecimus labora
re. In eo cum dixeretis. omniſ qui facit
malum bonus ē in conſpectu dñi. et taleſ
ei placeant. Aut certe ubi ē d̄s iudicij. Ec
ce ego mittam anḡl̄m meum. et prepara
bit uiam tuā ante faciem meā. et ſtatim
ueniet ad templum ſuum. dominator
quē uoſ queritis. et anḡl̄ſ teſtamenti
quē uoſ uultis. Ecce ueniet dicit dñs ex
ercituum. Et quiſ poterit cogitare diē
aduentus eius. et quiſ ſtabit ad uiden
dum eum. Ipſe enim quaſi igniſ eſt. et
quaſi herba ſulloniū. et ſedebit eſtans
et emundans argentum. et purgabit fi
lios leui. et colabit eos quaſi aurū et
argentum. et erunt dño offerentes ſa
crificia in iuſticia. et placebit dño ſacri
ficium iuda et iherl̄m. ſicut dieſ ſc̄li. et
ſicut anni antiqui. **E**t accedam ad uoſ
in iudicio. et ero teſtiſ uelox maleficiſ.
et adulteriſ et p̄uris. et qui calūniant
mercedē mercenarij. uiduas & pupilloſ
et opprimunt peregrinū. nec timuerūt
me dicit dñs exercituum. Ego enim dñs
et n̄ mitto. et uoſ filij iacob non eſtiſ e
ſumpti. A diebuſ enim patrū ur̄orum.
receſſiſtiſ a legitimiſ meiſ. et n̄ caſtodi
ſtiſ. Reuertimini ad me et reuertar
ad uoſ. dicit dñs exercituum. Et dixiſtiſ.
In quo reuertemur. Si affiget homo de
um. quia uoſ configitiſ me. Et dixiſtiſ.
In quo configimus te. In decimis et
ip̄imitiſ. et in penuria. Vos maledi

cti eſtiſ. et uoſ me configitiſ gens tota.
Inſerte omne decimā in horreū et ſit ub⁹
in domo mea. et p̄bete me ſup hoc dicit
dñs. ſi n̄ apuero uobiſ cataractaſ celi. et
effuero uobiſ benedictionē uſq; ad habun
dantiā. et increpabo p̄ uobiſ deuorantē &
n̄ corrupet fructū terre ur̄e. nec erit
ſteriliſ uinea in agro dicit dñs exercituum.
et beatos uoſ dicent omneſ gentes.
terra enim uoſ terra deſiderabiliſ. dicit dñs
exercituum. **I**ſualuerunt ſup me uerba
mea dicit dñs. Et dixiſtiſ. Quid loquuta
ſum⁹ contra te. & dixiſtiſ. Vanuſ ē q̄
ſeruit dño. Et q̄d emolumentum quia cu
ſtodiuimus precepta ei. et quia ambu
lauimus triteſ corā dño exercituum. Ergo
nunc beatos dicimus arroganteſ. Si q̄d
edificati ſunt facienteſ impietate. temp
tauerunt dñm. et ſalui facti ſunt. Tunc
loquuta ſunt timenteſ deum. uniſq; ſq;
cum p̄ximo ſuo. Et attendit dñs et audi
uit. et ſcriptuſ ē liber monimenta coram
eo. timentabuſ dñm et cogitantib⁹ nom̄
eiuſ. Et erunt michi ait dñs exercituum.
in die illa qua ego faciam in peculū. et
parcam eiſ ſicut parcat uir filio ſuo ſer
uienti ſibi. **E**t conuertimini et uidebitiſ
quid ſit inter iuſtū et impū. et int̄ ſeru
ientem dño. et n̄ ſeruentem ei. Ecce enim
dieſ ueniet ſuccenſa quaſi caminuſ. et erūt
om̄ſ ſupbi. et om̄ſ facienteſ iniquitate
ſtipula. et inſlammabit eos dieſ ueniens
dicit dñs exercituum. que non relinquet
eiſ radicem et germen. Et orietur uobiſ
amentabuſ nomen meū ſol iuſticię. et
ſanitas in p̄niſ eiuſ. Et egrediemini
& ſalietis ſicut utuli de armento. et cal
cabit ſ impioſ cum fuerint cuiuſ ſubplan
ta pedum ur̄orum. in die qua ego facio
dicit dñs exercituum. Mementoſ legiſ

257
moysi serui mei quam mandavi ei in oreb.
ad omnē usq̄ precepta et iudicia. Ecce ego mit-
tam uobis heliam ppham. antequam ueniat
dies dñi magnus et horribilis. et conuer-
tet cor patrū ad filios. et cor filiorū ad patres eo-
rum. ne forte ueniam et peccatiam tertiam
anathemate. **Explicit malachias propheta.**

Incip̄ ploḡ in ysaiam ppham.
imo cum pphas uiderit uerfi-
bus eē descriptos. meto eos
etiam ap̄d hebreos ligari.
et aliquid simile habere de psalmis uel opib̄
salemouis. sed quod in demostene et tullio
solet fieri ut p̄ cola scribantur & cōmata.
qui utiq; prosa et n̄ uersib̄ conscripserunt.
Hos quoq; ualitati legentium prouidentes.
interpretationē nouā nouo scribendi genere
distinximus. Ac p̄mum de ysaiā sciendū
quod in sermone suo disertus sit. quippe
ut uir nobilis et urbanus elegantis. nec
habens quicquā in eloquio rusticitatis am-
mixtum. Unde accidit. ut p̄ ceteris flore
sermonis eī translatio n̄ potuerit obserua-
ri. Deinde etiam hoc adiciendum. quod n̄
tam ppha dicendū sit quam euangelista.
Ita enim uniuersa xp̄i eccl̄ieq; mysteria
ad liquidū psequutus ē. ut n̄ cum p̄ces
de futuro uaticinari. sed de p̄teritis historiā
terere. Unde conuio noluisse tum tēporis
septaaginta interpretes fidei sue sacra m̄ta
p̄spicue ethnicis p̄dere. ne sc̄m canibus. et
margaritas porcis darent. Que cum hanc
editionē legertis. ab illis animaduertetas
abscondita. Hec ignoro quanta laboris sit
pphas intelligere. nec facile quēpiam posse
iudicare de ueritate. nisi intellexerit
antequā legerit. nosq; patere morib̄ plu-
rimorū. qui stimulantē inuidia q̄d cōsequi
n̄ ualent despiciunt. Sciens ḡ et prudens
in flammā mitto manū. et nichilominus

hoc a fastidiosis lectorib̄ precor. ut quom̄
greci post. lxx. translatores aquilam et
simmachū et theodotionē legunt. uel ob
studū doctrinę suę. uel ut. lxx. magis ex
collatione eorū intelligant. sic et isti satē
unum post priores habere dignent̄ int̄-
pretem. Legant prius. et postea despiciāt.
ne uideantur n̄ ex iudicio. sed ex odiū p̄sump-
tione ignorata damnare. Et p̄hauit autē
ysaias in iherl̄m et in iudea. nec dū decē
tribubus in captiuitatē ductis. ac de utroq;
regno nunc commixtam. nunc separatam
erit oraculū. Et cū interdū ad p̄sentem
respicat historiā. et post babylonie cap-
tuitatem reditū populi significet in iu-
deam. tamen omnis ei cura de uocatione
gentium. et de aduentu xp̄i est. Quem
quanto plus amatis opaula. et custodib̄.
tantomagis ab eo peccat. ut p̄ obtrectati-
one p̄senti qua me indefinenter emuli
lauant. ipse in mercedē restituat in fu-
turum. qui scit me ob hoc in peregrinē lin-
guę eruditione sudasse. ne iudei de falsita-
te scripturarū eccl̄is eī diuina insultarent.

Vysaias in iherl̄m nobili genere nat̄
est. ibiq; pphauit. sub manasse re-
ge sectus in duas partes occubuit. Sepul-
tus ē sub quercu rogel. iuxta transitum
augarū quas olim ezechias rex iacto ob-
struxerat puluere. **Explicit prologus. In-**

ysaias ppheta.
ISIAE
YSAIÆ

q̄ ysaias ppheta.
filius amos. quam
uidit sup iudam
et iherl̄m in dieb̄
oriz. ioathan a-

chaz. ezechie regum iuda. Audite celi et
auribus p̄ape terra. q̄m dñs loquit̄ ē.
filios emittit et exaltaui. ipsi autē spre-